

ENHETENES INNSPILL TIL DRIFTSTILTAK - HANDLINGSPLAN 2023 - 2026

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral fering?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimaeffekt i CO2-ekvivalenter	Sjønnessmessig vurdering av årlig klimaeffekt	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Sjønnessmessig vurdering av årlig effekt på energiforbruk		
Digitale skjermer i klasserom	Aune skole	1	Læremidler i skolen;	For å få god kvalitet i undervisningen er vi avhengig av å ha digitale skjermer i alle klasserom. Skolen har i dag 25 elever/undervisningsstasjoner og projektorer. Hver prosjektor og panel er blitt så kostbart at det lønner seg å lease nye skjermer som ikke trenger projektor. Pga begrenset levetid må vi bytte ut alle skjermene på skolen innen kort tid.	Digitale skjermer er i dag et nødvendig læremiddel for å nå målene i fagfornyelsen.	Alternativ løsningsmulighet er projektorer med whiteboard tavle, men kostnaden på dette er omtrent lik kostnaden på nye digitale skjermer.	Vi kan ikke se at dette tiltaket har noen påvirkning på klima og energi.	300 000	300 000	300 000	300 000						Liten	0	Liten		
Elever med særskilte behov i SFO	Aune skole	2	Oppvekst;	Barneskolen i Oppdal ser et behov for ekstra ressurser i SFO i forhold til barn med særskilte behov. Elever med store enkeltvedtak går svært ofte på SFO. Disse elevene har behov for en-til-en oppfølging også her. Dette krever flere voksne i tillegg til bemanningsnormen som vi forholder oss til. Kommunen plikter å ha et SFO-tilbud til slike elever. I tillegg har elever på 5.-7.trinn med særskilte behov, krav på gratis SFO. Da blir behovet for bemanning enda større, da dette tilbudet blir noe på siden av å delta i den ordinære SFO-gruppa hele ettermiddagen.	Barna har krav på et forsvarlig tilbud på SFO.	Kommunen plikter å ha et SFO-tilbud til alle elever på 1-4.trinn, og for elever med særskilte behov på 5.-7.trinn, dermed er det ingen alternative løsningsmuligheter.	Ingen.	300 000	300 000	300 000	300 000						Liten	0	Liten		
Bedre bemanning rundt 1-åringen i barnehagen	Drivdalen oppvekstsentre	1	Kommuneplanens samfunnsdel/Folkeløstet;Folkehelseplan;	Barn som er født tidlig og med november har rett på barnehageplass den måneden de fylles ett år. Dette har gitt en stor økning av etåringer i barnehagene, og endret gruppestrukturen. Det er stor forskjell fra få år tilbake der de eldste på småbarnsavdelingene fylte tre år siste året de gikk der. Ettåringerens behov for hjelp og nærhet fra en voksenperson er forskjellig fra to- og treåringerens behov. Det er satt inn et massivt trykk fra skole og fylke i forhold til kartlegging av barns ferdigheter, bedring av systemene for tverrfaglig samarbeid rundt barn, og i forhold til tidlig innsats når det gjelder sårbarhetsutsatte barn. I et helhetlig perspektiv med barnets beste som fokus, er det ut fra en faglig vurdering det arbeidet som utføres i barnehagen allerede fra oppstarten i ettårsalderen, som er den viktigste innsatsen for en positiv utvikling. Livskvalitet er et fokusområde for Oppdal kommune, der folkehelse og omsorg er kritiske suksessfaktorer for at innbyggere skal kunne oppleve kvaliteten. Kvalitet for ettåringer er å kunne oppleve forutsigbarhet, stabile og trygge omgivelser når de starter i barnehagen. Det kreves nok voksenressurs som kan skape den gode relasjonen til hver enkelt ettåring (Jfr. "trygghets sirkelen"). Det er to grunnleggende behov for et hvert barn angående tilknytning og utvikling: 1. Behovet for beskyttelse og omsorg. 2. Behovet for å undersøke og mestre verden. Bemanningenormen for barnehagene som kom i 2015, lovfestet en bemanning på tre småbarn pr voksen i de kommunale barnehagene i Oppdal har man fulgt en slik norm siden 90-tallet. For å implekomme ettåringerens behov for stabile voksenpersoner der det skal knyttes nære, gode relasjoner, bør vi ha en voksenetetthet på 1 voksen pr 2,5 barn – dvs 4 hele stillinger på 10 ettåringer. Dette gir følgende økonomiske utspill: Ved småbarnsavdeling med 9 plasser vil denne endringen utgjøre økt årsverk på 60 % i grunnbemanningen. Ved småbarnsavdeling med 12 plasser vil det utgjøre økt årsverk på 80 %. Forutsatt at småbarnsavdelingene er fylt med ettåringer vil nytt tilbud utgjøre (utregnet på grunnlag av en fagarbeiderlønns full ansjensløn): Hegmo (10 pl): kr 362.400, Pikkhaugen (12 pl): kr 432.700, Midtbygda (6 pl): kr 579.000, Drivdalen (6 pl): Kr. 217.000	Det vil sikre oss at vi har ressurser til å ivareta 1-åringen på en trygg og sikker måte	Økt ressurs til bemanning. Økt ramme for Drivdalen barnehage på kr. 217.000 kr.	Liten	217 000	217 000	217 000	217 000										
Elever med særskilte behov i SFO	Drivdalen oppvekstsentre	2	Kommuneplanens samfunnsdel;	Barneskolen i Oppdal ser et behov for ekstra ressurser i SFO i forhold til barn med særskilte behov. Elever med store enkeltvedtak går svært ofte på SFO. Disse elevene har behov for en-til-en oppfølging også her. Dette krever flere voksne i tillegg til bemanningsnormen som vi forholder oss til. Kommunen plikter å ha et SFO-tilbud til slike elever. I tillegg har elever på 5.-7.trinn med særskilte behov, krav på gratis SFO. Da blir behovet for bemanning enda større, da dette tilbudet blir noe på siden av å delta i den ordinære SFO-gruppa hele ettermiddagen.	Tiltaket vil gjøre at vi er i stand til å gi tilbudet som disse elevene skal ha både i forhold til oppfølging og trygghet	For å ivareta behovet foreslås økt ramme til Fagarbeider i 25 % stilling: kr. 150 000.-	Lite/ingen påvirkning	150 000	150 000	150 000	150 000										
Tilbakefering av lederressurs oppvekstsentrene	Drivdalen oppvekstsentre	3	Kommuneplanens samfunnsdel;	Det har blitt endringer i organisasjonsstrukturen de siste årene på ledelse av oppvekstsentrene på bakgrunn av politiske vedtak. I januar 2013 ble skolene i leiesone slått sammen og gjort som 4-2 enheter og skoleleder var rektors lederressurs på den enkelte enhet mellom 60-80% avhengig av antall elever. Etter sammenslåingen ble det en 100% ressurs som ivaretok begge rollene, ergo ble det foretatt en innsparing administrativt på mellom 20-40% stilling. I august 2015 ble Volla skole nedlagt og en av skolene forsvant. I januar 2018 tok de samme lederne over ansvaret for barnehagene i samme bygningsmasse som skolene lå og de ble opprettet oppvekstsentre, dette skjedde uten at administrasjonsressurs ble endret. I april 2019 ble det slutt på driften av Lønset oppvekstsentre og dermed forsvant også 40% av lederressursen til enhetsleder ved Midtbygda/Lønset. Nå når Lønset og Volla ikke lenger er i drift forsvinner også syneffektene som gjorde at man kunne spare inn på administrasjonen. I tillegg har samme leder nå fått ansvaret for et nytt fagområde. Og da skulle være enhetsleder i 60-70% stilling er ikke gjennomførbart om man skal ivareta alle oppgaver på en tilfredsstillende måte.	Tiltaket vil føre til at arbeidet blir utført på en tilfredsstillende måte og at ledere har en arbeidsverdighet som det er mulig å stå i	Forslaget er at det tilbakeføres en ressurs i fordelingsmodell skole som ivaretar lederressursen på oppvekstsentrene. Dette kan gjøres på to måter: 1. Det legges inn en fast kompensasjon som pris og indeksreguleres årlig jmf lønsvest. 2. Det legges inn et beløp pr barn på oppvekstsentrene som gjør at man kommer opp på tilsvarende sum. Om man tar utgangspunkt i 30% stilling som ble innsparert i 2013 på Midtbygda/Lønset og 20% stilling på Drivdalen/Volla, så vil dette utgjøre 300.000.- for Midtbygda og 200.000.- for Drivdalen. Altså en økning på 500.000.- totalt for oppvekstsentrene til ledelse jmf nye oppgaver og omstruktureringer. Det er da kun tilbakeført ressursen til at syneffektene er borte. Nye oppgaver som kom med opprettelsen av oppvekstsentre ligger fortsatt til stillingen uten at det økes ressursen mot det.	Liten	200 000	200 000	200 000	200 000										
Digitale skjermer i klasserom	Drivdalen oppvekstsentre	4	Kommuneplanens samfunnsdel;	Skolene har i de siste 5 årene tatt store grep internt i digitaliseringen innenfor egne budjettrammer for å tilpasse seg de krav som stilles. Dette er gjort gjennom å få kostnaden over fra investering til drift ved at utstyr leases og man har gått mer og mer over på lisenserte produkt fremfor kjøp av materiell. Dette gjør at man har jevne kostnader pr år og man sikrer at utstyret hele tiden er relativt nytt og brukervennlig. Skolene har gjennom denne omstillingen sikret at elever og ansatte i Oppdalskolen er godt stilt til den utviklingen som nå pågår. Ny læreplan ble innført fra og med skoleåret 2020/21. Andre kommuner har i denne sammenheng måtte investere store summer i opplæring og utstyr for å møte nye krav. Dette slipper man i Oppdal da skolene selv har løst dette så langt man klarer innenfor egne rammer. For å kunne utnytte de mulighetene og kunne drive en fullverdig undervisning i 2022 er man avhengig av digitale skjermer/tavleløsninger. Oppdalskolen har gjennom nye skolebygg (unntatt Drivdalen) hatt muligheten til å fornye dette i de sammenhengene det har skjedd. Men nå merkes det at de fleste skjermer og tavler må fornyes også i eldre/tiltatte og at dette er en betydelig kostnad. Kostnad ved kjøp av slike skjermer ligger på mellom 40-80.000 pr enhet avhengig av type og størrelse. For å sikre at man kan skifte ut skjermer i takt med utviklingen og slettasje er det ønskelig med leasing fremfor kjøp. Skolene har gjennom sine prioriteringer klart å ta det meste av digitaliseringen innenfor egne enheter, men denne kostnaden er det ikke mulig å ta og det haster med å gjøre noe før dette går utover elevenes læringsutbytte.	Vi kan sikre at elevene i Oppdalskolen får en fullverdig undervisning også framover	Økt overføring til drift Leasing 1000.- pr skjerm pr måned. Drivdalen har behov for 5 skjermer 60.000.- pr år i 4 år	Liten	60 000	60 000	60 000	60 000										
Opprettholde ordinær bemanning i Barneverntjenesten	Helse og familie	1	Kommuneplanens samfunnsdel; Romsdalspolitisk handlingsplan; Handlingsplan mot vold i nære relasjoner; Fosterhjemsplan;	Barnevernformen som trådte i kraft i 1.1.2022 innebærer at ettermiddagstilbudet og fortrinnsvis til kommunene etter en gitt nøkkel. Oppdal kommune er vertskommune for Rennebu kommune når det gjelder barneverntjenester. Tjenesten består av 7,9 årsverk. For Oppdal og Rennebu sin felles barneverntjeneste har det ettermiddagstilbudet vært på ca. 2 millioner kroner. Beløpet har finansiert ca. 2,3 årsverk innen barneverntjenesten. Omkostning vedt på rammetilbudet utgjør ca. 1,3 millioner kroner for Oppdal og Rennebu kommuner, dvs. en reduksjon på ca. 0,7 millioner kroner i forhold til det ettermiddagstilbudet. Oppdal sin andel av det reduserte beløpet utgjør ca. 0,5 millioner kroner, mens Rennebu sin andel av det reduserte beløpet utgjør ca. 0,2 millioner kroner. Dersom barneverntjenesten skal få ned bemanningen for å dekke inn reduksjonen på 0,7 millioner kroner, innebærer det en reduksjon på 1,2 årsverk i barneverntjenesten. Bemanningen i barneverntjenesten for 2022 ble videreført på dagens nivå.	Barnevernsreformen som trådte i kraft i 1.1.2022 gir kommunene mer ansvar på barnevernsområdet, og er viktig for utviklingen i barnevernet i årene som kommer. Gjennom reformen får kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Kommunene får full økonomisk ansvar for statlige barnevernstiltak og ordinære fosterhjem, og et helhetlig ansvar for å følge opp og velde fosterhjem.	Ingen alternative løsninger.	Ingen.	500 000	500 000	500 000	500 000							Liten	0	Liten	

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimabelastet CO2-utslipp	Sjønnessesig vurdering av årlig klimabelastet CO2-utslipp	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Sjønnessesig vurdering av årlig effekt på energiforbruk	
50% fagkoordinator/nestleder barneverntjenesten	Helse og familie	2	Kommuneplanens samfunnsdel: Barnevernsreformen	50% stilling som fagkoordinator/nestleder ved barneverntjenesten er nødvendig for å ivareta oppgaver knyttet til barnevernsreform og for å redusere sårbarhet i tjenesten. En slik stilling vil frigjøre kapasitet hos barnevernledere til en totalt sett styrket lederfunksjon og tilgjengelighet i tjenesten, der ledere i dag i betydelig grad selv må kompensere klientarbeid for andre saksbehandlere, gjerne relatert til tvangsaker/rettssaker og perioder med ekstra høy arbeidsbelastning. Barnevernsreformen innebærer forventninger om større kvalitetskrav til saksbehandlingen og mer oppfølging av saker. Forholdet er også omtalt i forbindelse med Arbeidslystnyttens tilsyn med barneverntjenesten i 2019: «Marginal bemanning i perioder med sykdom, videreutdanning av ansatte/vansker med å kunne gjennomføre videreutdanning, stort arbeidspress i perioder, særlig knyttet til saksbehandling av tvangsaker/rettssaker og flere større saker som kolliderer i tid, og tidsvis for dårlig tilgang til arbeidsplass ved vasserslag/tvangssaker/rettssaker uten fast nestleder ved arbeidsplassen. Arbeidslystnytt angir i sitt brev av 01.09.2022 at det er en økning av antall unge voksne som har behov for tilrettelagte aktivitetstilbud. Denne brukergruppen faller utenom eksisterende aktivitetstilbud i kommunen. Utfordringer med å mestre dagliglivet sees ofte i sammenheng med behov for lettere oppfølging også i arbeidslivet. Det å stå utenfor arbeidslivet gir manglende opplevelse av mestring, tilhørighet og det å være en bidragsyter. Kommunen må videreutvikle de flerfaglige aktivitetstilbudene «Ungdomsgruppen», «JobbUt», og «NyBy» som er samarbeidsprosjekt mellom psykisk helse- og rusarbeid og hjemmetjenesten. Tiltakene fordrer omorganisering av eksisterende aktiviteter i kommunal regi, samt et samarbeid med lokale bedrifter.	Innfrir kravet i barnevernsreformen som har som målsetting å flere barn skal få hjelp til riktig tid, og å tjenestetilbudet i økt grad skal tilpasses lokale behov.	Oppdal kommune sin samarbeidsavtale med Rennebu kommune om felles interkommunal barneverntjeneste fra 2010 forutsetter jf. pkt. 2 enighet mellom kommunene om opprettelse av nye faste stillinger/løngje økte driftsutgifter. En 50% stilling med lederansvar vil utgjøre kr 332 000 på årsbasis, hvorav kr. 249 000 tilfaller Oppdal kommune, mens kr. 83 000 tilfaller Rennebu kommune. Forslaget vil derfor også måtte oversendes Rennebu kommune til behandling/godkjenning.	Ingen.	249 000	249 000	249 000	249 000	-	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
50% stilling til jobbrelatert aktivitetstilbud for unge voksne med utfordringer knyttet til psykisk helse- og rus	Helse og familie	3	Nasjonal veileder Sammen om mestring og veileder i lokalt psykisk helse og rusarbeid for voksne: Folkehelseplan/helse- og omsorgsplan;	Det er en økning av antall unge voksne som har behov for tilrettelagte aktivitetstilbud. Denne brukergruppen faller utenom eksisterende aktivitetstilbud i kommunen. Utfordringer med å mestre dagliglivet sees ofte i sammenheng med behov for lettere oppfølging også i arbeidslivet. Det å stå utenfor arbeidslivet gir manglende opplevelse av mestring, tilhørighet og det å være en bidragsyter. Kommunen må videreutvikle de flerfaglige aktivitetstilbudene «Ungdomsgruppen», «JobbUt», og «NyBy» som er samarbeidsprosjekt mellom psykisk helse- og rusarbeid og hjemmetjenesten. Tiltakene fordrer omorganisering av eksisterende aktiviteter i kommunal regi, samt et samarbeid med lokale bedrifter.	Viser til veileder «Sammen om mestring», veileder i lokalt psykisk helse og rusarbeid for voksne. «Møteplasser og aktivitetstilbud er en del av kommunens lavterskeltilbud, en god og effektiv måte å drive helsefremmende arbeid på i kommunens helse og omsorgsplan er et innsatsområde unge brukere med sammensatte behov og ha fokus på aktivitet og samarbeid med frivillige organisasjoner.	Ingen muligheter uten ressursutvidelse, men bør sees på denne stillingen sammen med et prosjekt i NAV.	Ingen.	345 000	345 000	345 000	345 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten	
40% stilling merkantil helsestasjon, skolehelsestasjon og helsestasjon for ungdom	Helse og familie	4	Helse- og omsorgsplan/Rusmiddeelpolitisk handlingsplan/Handlingsplan mot vold i nære relasjoner;	Gjennomsnittsberegning merkantil ressurs, i tråd med ny bemanningsnorm 2021 jf. beskrevet tiltak 10. 2. avsnitt. er beregnet til 20% stilling av: Årsvær jordmor, lege, helseveileder eller fysioterapeut. Merkantil personell skal bidra til å fagpersoner i tjenesten i tiden på oppgaver direkte knyttet til planlegging og oppfølging av barn, unge og gravide. Antall faste årsvær jordmor, helseveileder og lege er i dag 9,3. Merkantil ressurs er 0,6. Ny bemanningsnorm merkantil er beregnet til 1,86. Alle gravide, familier med spedbarn, barn og unge i kommunen er i kontakt med tjenesten både gjennom de mange konsultasjonene i de faste programmene og gjennom ekstrakonsultasjoner og målrettet oppfølging. En høy andel av Oppdals befolkning er dermed i kontakt med tjenesten. Helsestasjon leier lokaler i ODMs KF og har ansvar for å drifte egen resepsjon og sikre utstyr i lokalene. Merkantil ressurs har blant annet ansvar for å ta imot brukere, bemanne telefon, sende innkalling til timer, håndtere timebestilling/avbestilling, mottak og fordeling av post og e-meldinger. Helsestasjonen har eget fagprogram HsPro. Merkantil er kommunens meldingsansvarlig i HsPro, bidrar med brukerstøtte fagprogram, følger opp journalsystem, hjemmside og informasjon til brukerne. Økt digitalisering fordrer økt behov for opplæring og kontroll. Overgang til helseplattformen fordrer innføring av ny tilleggsmodul HsPro og fra 01.09.21 pålegges kommunene å ta inn helsestasjons- og skolehelsestasjoner, herunder svangerskapsomsorg i kommunens rapportering (KRP) For å redusere fare for svikt og utnytte evt. restkapasitet, er det i dag to ansatte som begge bemanner både merkantil funksjon (0,6) og hjemmekonsulentfunksjonen (0,5). I tillegg sammen 1,1 stilling. Løsningen gir mer effekt	Tiltaket vil bidra til at kommunen i noen grad forbedrer gapet mellom tilgjengelig ressurs (0,6) og anbefalt bemanningsnorm (1,86) 2021. Videre vil tiltaket redusere risiko for alvorlig vikt knyttet til overgang til helseplattformen, samt kommunens nye plikt til å rapportere inn data fra kommunens helsestasjons- og skolehelsestasjoner, inkludert svangerskapsomsorg fra 01.09.2022 med hjemmel i KRP forskriftens § 3-2.	Enheten har allerede utnyttet potensialet for mer effektivitet ved å se funksjonene merkantil og hjemmekonsulent i sammenheng.	Ingen.	223 000	223 000	223 000	223 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten	
50% hjemmekonsulent i barneverntjenesten	Helse og familie	5	Kommuneplanens samfunnsdel: Folkehelseplan/Handlingsplan/Handlingsplan mot vold i nære relasjoner/helse- og omsorgsplan/Folkehelseplan/Barnevernsreformen;	Stortinget har vedtatt ny barnevernsreform som tre i kraft fra 01.01.2022. Reformen innebærer at kommunene i økt grad skal prioritere forebyggende arbeid, men ikke primærforebyggende arbeid. Barneverntjenesten har pr. i dag for dårlig organisering av tiltak og for dårlig tilknytning til planlegging og oppfølging av saker. Dagens innsats er enten utført av saksbehandlere selv, eller er tilbud på gruppenivå/verftaglig innsats, slik som familierenter, De Utrolige Arena, arbeidslag tilknyttet skole/barnehager, ungdomslag osv. Oppdal kommune har ikke styrket nok bemanning i tjenesten eller innført noen faste tiltakstilstillinger siden tjenesten ble interkommunal i 2010. All økning i saksbehandlerkapasitet har vært resultat av effektivisering og statlig finansiert stillinger, herav kun 30% tiltaksstilling med fokus på vold og voldsforebygging i nære relasjoner. Øvrige tiltak i barneverntjenesten baserer seg på kjøp av tjenester ved inngåelse av oppdragsavtaler/ansettelse av privatpersoner til bruk som tilsynspersoner i fosterhjem, avtattingsutvalg/beredninger, aktivitetstilbud, tilsyn under samvær, hjemmekonsulent oppdrag osv. Læringsnetverket Fjellregionen som omfatter barneverntjenesten for Oppdal og Rennebu, barneverntjenesten i Midt-Gaustad og barneverntjenesten for Holtålen, Rænes og Os har i dag statifinansierte prosjektstillinger som omfatter 100% fosterhjemveileder og 60% miljøterapeut med fokus på hjelpetiltak i saker der vold foregår eller det er mistanke om vold i nære relasjoner. I tillegg skal stillingen brukes der det er høy konflikt mellom foreldre eller mellom foreldre og barn. Det er ikke statlige signaler på at stillingene vil bli fortenget i 2023. Som ledt i å styrke det individuelle/familielevde forebyggende arbeidet i barneverntjenesten for å møte nye oppgaver knyttet til barnevernsreformen 2022 bør Oppdal kommune sikre en økt tilgang til tiltakstilstillinger med utdannet kvalifisert personell. Dette er et viktig bidrag til å forebygge større vansker i familier, samspill mellom barn og foreldre, og foreldreveiledning på individ/familienivå. Dermed kan økt innsats også forebygge behov for sterkere og mer kostbare tiltak.	Stortinget har vedtatt ny barnevernsreform som tre i kraft fra 01.01.2022. Reformen innebærer at kommunene i økt grad skal prioritere forebyggende arbeid, men ikke primærforebyggende arbeid. Dette tiltaket vil være med på å innfri kravet i den sentrale føringen.	Oppdal kommune sin samarbeidsavtale med Rennebu kommune om felles interkommunal barneverntjeneste fra 2010 forutsetter jf. pkt. 2 enighet mellom kommunene om opprettelse av nye faste stillinger/løngje økte driftsutgifter. En 50% stilling vil utgjøre kr 320 000 på årsbasis, hvorav kr. 240 000 tilfaller Oppdal kommune, mens kr. 80 000 tilfaller Rennebu kommune. Forslaget vil derfor også måtte oversendes Rennebu kommune til behandling/godkjenning.	Ingen.	240 000	240 000	240 000	240 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten	
Beholde og utvikle paraderettsgruppe for barn og unge voksne	Helse og familie	6	Kommuneplanens samfunnsdel: Plan for habilitering og rehabilitering 2019-2023; Folkehelseplan;	Medisinsk rehabilitering har opprettet et gruppe for barn/ungevoksne med fysisk funksjonsnedsettelse i samarbeid med Oppdal Idrettslag. Tilbudet består av basistrening en gang i uka for barn/unge voksne ca.10-30 år. Dette er en møtepluss hvor barn og unge voksne kan møtes på en sikker måte, og et møtepunkt for foreldrene. Det vil også bli temadager med syk-sik, pigging, klatring, ridning osv. Tilbudet er utarbeidet i samarbeid med Yvette Hoel, prosjektleder for paralympisk idrett Midt-Norge. Det er også et behov og et sterkt ønske for at brukere med psykisk utviklingshemming får et utvidet tilbud, og dette kan organiseres på tilsvarende måte. Læringskretser for instruktører kr. 100 000 og utgifter til helsekr. 8000 per år.	Rehabilitering og habiliteringsplan tiltak nr.14. Økt innsats på forebygging av livsstilsykdommer hos personer med psykisk utviklingshemming. Nasjonal veileder for rehabilitering/ habilitering, individuell plan og koordinator. Tiltaket vil bidra til å oppnå formålet med forskriften, som er å sikre at personer som har behov for sosial, psykososial, og medisinsk habilitering og rehabilitering, tilbys tjenester som kan bidra til stimulering av egen læring, motivasjon, økt funksjons og mestringsevne, likeverdighet og deltagelse.	Ingen alternative løsninger.	Ingen.	108 000	108 000	108 000	108 000	-	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral fagting?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimabelastet CO2-utslipp	Skjønnesesig vurdering av årlig energiforbruk i GWh	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Skjønnesesig vurdering av årlig energiforbruk		
50% erfaringskonsulent i psykisk helse- og rusarbeid	Helse og familie	7	Folkehelseplan;Helse- og omsorgsplan;Vier til Veileder, "Sammen om mestring", veileder, "Sammen om mestring", veileder, lokalt psykisk helse og rusarbeid for voksne.	Psykisk helse- og rusarbeid er i en omorganisering, hvor ett mål er å styrke tjenestene for personer som har behov for langvarige, sømløse og koordinerte tjenester. Vi ser et økende behov i kommunen for denne tjenesten, samt et økende behov for tiltak rettet mot inkludering i arbeid, aktivitet og utdanningsløp for samme målgruppe. En av utfordringene i møte med brukere med rusforhold er å skape gode relasjoner, som danner grunnlaget for videre samhandling. En erfaringskonsulent kan være et godt bindeledd mellom bruker og fagfolk i denne sammenheng. Egenerfaring kan trolig bidra til at samtalen tar en retning som blir mer nyttig for brukeren. Erfaringskonsulenten blir en ekstra ressurs i tjenesten, en ny kompetanse der egenerfaring kan bidra inn i relasjoner der annen fagperson står fast. En erfaringskonsulent vil også være en bidragsyter inn mot videre utvikling av tjenestene og som bidragsyter i arbeidsmiljøet generelt. En erfaringskonsulent er en person som arbeider i tjenesten på bakgrunn av at egen erfaring. Helselederstøttestet gir tilskudd til kommunene som skal bidra til varig kapasitetsvekst i det samlede kommunale tilbudet til personer med rusmiddelproblemer. Det er et prioritert mål å styrke brukermedvirkning og erfaringskompetanse i tjenestene. Erfaringskonsulenter/medarbeidere med brukererfaring kan ansettes gjennom	Viser til Veileder, "Sammen om mestring", veileder i lokalt psykisk helse og rusarbeid for voksne. Erfaringskonsulent er en arbeidsmetode som ivaretar brukermedvirkning. I kommunens helse og omsorgsplan er en av hovedstrategiene å ha fokus på brukermedvirkning og gi befolkningen i Oppland koordinerte, innovative og gode tjenester med respekt og verdighet for den enkelte.	Tilskudd går til lønn til stillinger i innfri fire år, med en gradvis årlig neddrapping. Beregningen tar utgangspunkt i 100 % stillingsprosent. Ved reduksjon i stillingsprosent, skal tilskuddet reduseres tilsvarende. År 1: Kr 660 000 pr stilling År 2: Kr 550 000 pr stilling År 3: Kr 440 000 pr stilling År 4: Kr 330 000 pr stilling (kommunen må da inn med kr 20 000 år 3, kr 95 000 år 4)		245 000	245 000	245 000	245 000							Liten	0	Liten	
50% fosterhjemveileder i barnevernjenesten	Helse og familie	8	Kommuneplanens Samfunnsdel;Handlingsplan mot vold i nære relasjoner;Barnevernreformens;sterhjemsplan;	Stortinget har vedtatt en barnevernreform som skal tre i kraft fra 01.01.2022. Reformen overfører nye oppgaver til kommunene. Reformen innebærer blant annet at kommunene får ansvaret for all veiledning og oppfølging av fosterhjem etter plassering. Reformen innebærer også at all rekurs fra staten vil bli faset for forskerkingstiltak i fosterhjem opphører. Hensikten er å dempe bruken av institusjonsplasser til fordel for plasseringer i fosterkede i fosterhjem. Når ungdommers utfordringer forblir de samme, sier det seg selv at reformen vil innebære økt press og utfordringer knyttet til fosterbarn som tidligere ville vært i målgruppen for institusjonsplass for kortere eller lengre perioder. Dette vil igjen gi økt press i reining av økt bruk av forskerkingstiltak i fosterhjem. For å forebygge betydelig utgiftsøkning, uheldig brudd i fosterhjem og bruk av dyre institusjonsplasser, må Oppland kommune styrke fosterhjemarbeidet i tids med reformen ved å opprette 50% fast stilling som fosterhjemveileder. Stillingen vil kunne styrke rekruttering, opplæringen og kvaliteten av tilsynspersoner for barn i fosterhjem, et ansvar kommunen allerede tidligere har fått økt ansvar for, men som må ha ytterligere fokus relatert til reformen.	Innfrir krav i barnevernreform som innebærer at kommunene får ansvaret for all veiledning og oppfølging av fosterhjem etter plassering.	Staten har i 2020-2022 gitt stimuleringsmidler til Læringsnettverket Fjellregionen som omfatter barnevernjenesten for Oppland og Rensbu, barnevernjenesten i Midtre Gauldal og barnevernjenesten for Holtålen, Røros og Os tilsvarende 100% interkommunal stilling sum fosterhjemveileder med Midtre Gauldal kommune. Det er ikke signaler på at stillingen vil bli forlenget i 2023. Midtre Gauldal foreslår en tilsvarende 50% stilling som fosterhjemveileder. I så fall kan samlet stilling forbi 100% også i 2023. En 50% stilling vil utgjøre kr. 320 000 på årsbasis, hvorav kr. 240 000 tilfaller Oppland kommune, mens kr. 80 000 tilfaller Rensbu kommune. I tillegg vil stillingen innebære økte driftsutgifter i form av bilhold, kalkulert til 100 000, hvorav ca. 75 000 vil falle på Oppland kommune og kr. 25 000 vil tilfalle Rensbu kommune. Oppland kommune sin samarbeidsavtale med Rensbu kommune om felles interkommunal barnevernjeneste fra 2010 forutsetter jf. pkt. 2 enighet mellom kommunene om opprettelse av nye faste stillinger/varige økte driftsutgifter. Forslaget vil derfor også måtte oversendes Rensbu kommune til behandling/godkjenning.	Ingen.		315 000	315 000	315 000	315 000							Liten	0	Liten
20% stilling som pedagogisk psykologisk rådgiver	Helse og familie	9	Arbeidsverstrategi i Oppland kommune;	PP-tjenesten har som ett av sine ansvarsområder å bistå skolene og barnehagene med systemarbeid som organisasjon- og kompetansutvikling for å legge bedre til rette for barn med særlige behov. I barnehagene i Oppland er det forholdsvis få ansatte med spesialpedagogisk utdanning. 20% økning av ressurs i PP-tjenesten vil gi økt mulighet for å følge opp og veilede på det spesialpedagogiske feltet (tidlig innsatt) i alle barnehagene (private og kommunale). Av spesialpedagogisk kompetanse har PP-tjenesten en spesialpedagog/ fagopplid 100% og en ansatt med master i spesialpedagogikk (80%). Med utvidelse av stillingsfremmet ønsker vi å prioritere arbeidet med barn i barnehageløst høyere gjennom veiledning av barnehagepersonell i det spesialpedagogiske arbeidet.	For å sikre rekruttering og beholde kvalifiserte medarbeidere er det viktig at tjenesten og organisasjonen tilbyr hele stillinger jmf. Oppland kommunens arbeidsverstrategi.	Ingen.		144 000	144 000	144 000	144 000						Liten	0	Liten		
Videreføre og beholde Nyby som setter frivilligheten i system	Helse og familie	10	Helse- og omsorgsplan;Leve livet;Folkehelseplan;	Det er politisk vedtak om at Nyby skal brukes i Oppland kommune. Nyby er forankret i Leve livet, strategisk handlingsplan for eldreomsorgen i Oppland kommune 2021-2025, samt i helse og omsorgsplan. Det er mye administrativt arbeid med Nyby, og det er behov for 20 % administrativt stilling for å dette til å fungere.	Nyby vil kunne sette frivilligheten i system, og dermed redusere belastningen på helsearbeidere, og sikre at ressurser blir brukt på rett plass til rett tid.	Ingen.		278 000	278 000	278 000	278 000						Liten	0	Liten		
NORSÉ tilbakeledingsverktøy for å spisse tilnærmingen mot en mer målrettet tjeneste i psykisk helse- og rusarbeid og evaluerer om tjenesten har effekt	Helse og familie	11	Helse- og omsorgsplan;	Norsé feedback leverer verdens første personaltilpassede tilbakeledingsverktøy innen psykisk helse og rus. Norsé er en bred kartlegging som gir et bruket og behandler skaper en felles forståelse av hva som er problem- og ressursområder. Gjennom behandlingsforløpet vil man se om det man jobber med har effekt. Behandler og pasient oppnår en felles forståelse og kan samarbeide om behandlingen. Verktøyet er i dag i bruk som et gratis pilotprosjekt i 3 mnd. I psykisk helse og rusarbeid. Verktøyet er med på å spisse tilnærmingen mot en mer målrettet tjeneste, og evaluerer om tjenesten har effekt. Dette gir en mer kvalitativt god tjeneste, samt at det i lengden er ressursbesparende. I ei tid med lange ventelister er dette et viktig bidrag inn mot raskere måloppnåelse og bedre kvalitative tjenester for befolkningen. Feedbackverktøyet er lisensbasert. Opplæring og evaluering er inkludert. Det koster kr. 800 kr pr ansatt/mnd, og det er 5 ansatte i behandlingsteamet dvs. 54 000 pr år.	Helse og omsorgsplan sier vi skal prioritere arbeid med tjenesteinnovasjon og brukermedvirkning, dette er viktig for begge deler. "Sammen om mestring" veileder i lokalt psykisk helse og rusarbeid sier kommunen er pliktig til å drive systematisk kvalitetsforbedring og kompetansutvikling på alle nivå, for å økt måloppnåelse for den enkelte som mottar tjenester.	Ingen.		54 000	54 000	54 000	54 000							Liten	0	Liten	
Søknad på åremerket tilskudd til styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, fordrer at kommunen selv bevilger rammetilskudd til det formålet	Helse og familie	12	Helse- og omsorgsplan;Rusmiddelpolitisk handlingsplan;Handlingsplan mot vold i nære relasjoner;Folkehelseplan;	Kommunen har kunnet dokumentere at de har brukt og fortsetter å bruke summen fire midler til formålet, har fra 2016 kunnet søke om tilskudd i form av øremerkede midler fra helselederstøttestet. Oppland kommune har mottatt tilskudd tilsvarende 1.0 stilling helseveileder/fjoridmør 2016-2022. Januar 2021 lanserte Helselederstøttestet et nytt verktøy som skal gjøre det lettere for kommunene å beregne og bemanne helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Verktøyet viser oppjustert minimumsbehov (Rapport 1789,2010) for helseveileder, lege, fysioterapeut og merknadstil personale, for å oppfylle krav i forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjonen (2018) med tilhørende nasjonalfaglige retningslinjer. Beregningsverktøy for jordmøtjenesten og skolehelsetjenesten i grunnskolen er under utarbeidelse. Grunnbemanningen i skolehelsetjenesten uten prosjektstilling finansiert via tildelede tilskudd HDJR ligger under gammel anbefalt minimumsnorm. I tillegg til økt bemanning i skolehelsetjenesten, har tilskuddsfinansiert 0,5 ressurs muliggjort målrettede kvalitetsforbedring og drift til nye tiltak. I regjeringens strategi for ungdomshelse 2016-2021 er det et overordnet	Kommunen vil fortsatt kvalifisere for tilskudd i 2023 og derigjennom blant annet opprettholde dimensjonering i grunnbemannings skolehelsetjenesten. Videre er kan kommunen fortsatt legge til rette for digital plattform som en del av helsestasjonen til ungdom, i tråd med regjeringens strategi for ungdomshelse og kommunestyrets spørsmål til administrasjonen.	Kommunen bevilger ikke sum tildele i rammen til formålet og kvalifiserer ikke for tilskudd. Grunnbemannings tas ned under anbefalt gammel minimumsnorm og tjenestetilbudet til målgruppen familier, barn og unge i helsestasjons- og skolehelsetjenesten reduseres. Kommunen utarbeider risiko og sårbarhetsanalyse sett opp mot faglig forsvarlig drift og risikovurdering knyttet til å beholde og rekruttering autorisert personale. Konklusjon: kommunen selv bevilger rammetilskuddet tildele helsestasjons- og skolehelsetjenesten.	Ingen.										Liten	0	Liten		

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimarelatert CO2-utslipp	Skjønnesesig vurdering av årlig klimarelatert CO2-utslipp	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Skjønnesesig vurdering av årlig effekt på energiforbruk		
Øke stillingsressurs på friskvårskordinator fra 50% til 70% slik at kommunen kan søke om kommunalt fastlønnstilskudd for fysioterapi	Helse og familie	13	Folkehelseplan/Helse- og omsorgsplan/Plan for habilitering og rehabilitering 2019-2023.	Det kreves da at 32% av stillingen drives som behandlende fysioterapeut, og 15 % av stillingen utøves allerede som behandling. Per dags dato er utgiften for 50% friskvårskordinator kr. 333 000. Dersom stillingen økes, vil Oppdal kommune kunne søke om fastlønnstilskudd for perioden 1. januar 2021 til 31. desember 2021 er 217 800 kroner. I vårt tiltak er det snakk om 70% stilling og dette tilsvarer kr. 152 460. Utgiftene til friskvårskordinator vil da bli redusert samtidig som at stillingen blir økt med 20% Fastlønnstilskudd https://fysio.no/Forbundsforbinden/Jus-arbeidsliv/Ansatt-og-arbeidsvilkaar/Fastloennstilskudd Folketrygden yter tilskudd til kommunene for fastlønnstillinger for fysioterapeuter. Dette kalles fastlønnstilskudd, og reguleres av forskrift om fastlønnstilskudd til devis deknning av kommunenes utgifter til fysioterapijenesten.	Rehabilitering og habiliteringsplan og nasjonal veileder for rehabilitering, habilitering, individuell plan og koordinator. Tiltaket vil bidra til å oppnå formålet med forskriften, som er å sikre at personer som har behov for sosial, psykososial, og medisinsk habilitering og rehabilitering, tilbyr tjenester som kan bidra til stimulering av egen læring, motivasjon, økt funksjons og mestringsevne, likeverdighet og deltagelse.	Utgifter for 70% stilling friskvårskordinator - fastlønnstilskudd er kr. 469 000-152 000 = kr. 317 000 vil 70% stilling koste kommunen, dette er kr. 18 000 mindre enn utgiften kommunen har per dags dato for 50% stilling.	Ingen.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten	
Krav om 100% stilling for å rekruttere jordmor	Helse og familie	14	Helse og omsorgsplan, Kompetansepå plan helse og familie	Kommunen har lyst ut 60% fast stilling, men lykkes ikke med å rekruttere jordmor dersom vi ikke tilbyr 100% stilling. Helse og familie mangler 40% stilling på sin ramme for å tilsette nødvendig jordmorkompetanse. Begrunnelse for å tilby 100% stilling: - Nasjonal mangel på jordmødre er kjent og det er ikke realistisk å forvente flere søkere på deltidsstilling ved ny utlysning. Situasjonen med vokante stillinger over år, konsekvenser for tjenestetilbudet og ansatte er godt kjent for kommunens øverste ledelse. Det kreves 3 jordmødre for å bemanne turnus, følge- og beredskapsjeneste. - Hensikten med følgejeneste med jordmor er å skape medisinsk forsvarlighet og trygghet for den gravide undervegs, til fødselstasjonen. Følgejenesten skal sikre kvinner i distriktet trygge oppfølging på veg til sykehus. - Konsekvenser ved å ikke lykkes med ansettelse av jordmor: - Krav til kommunen om å bidra til å opplyse kvinner i fødsel rett til følgejenestene til sykehuset, blir i perioder ikke ivarettatt. Erfaring fra tidligere viser tydelig at gravide kvinner og deres partner opplever stor utrygghet og belastninger i perioder med ubesatt vakt og redusert tilbud i svangerskapsomsorgen. Oppdal kommune blir ikke i stand til å overholde sine plikter i tråd med signert samarbeidsavtale med St.Olavs Hospital. - Høy risiko for at de jordmødrene som allerede jobber i jordmørtjenesten sier opp sin stilling og flytter ut av kommunen da belastningen over år har vært stor. Risikoen er reell og kommunist tydelig til nærmeste leder. - Ubessatt jordmorkvart fører til økt belastning på kommunal legevakt. - Redusert tjenestetilbud kommunal svangerskaps- og barselomsorg, tjenesteforkynnning og økt belastning på helseyskepleiere.	Rekruttere og beholde kritisk fagkompetanse. Sikre lovplåttete tjenester.	Effekt og mulighetsrom ut over følge- og beredskapsjenesten. - Kort sikt 2022: Finansierer hele stillingen ved bruk av lønnsmidler vakanser andre deler av tjenesten. - Kompetansen kan nyttiggjøres det det er forenelig med kompetansekravet og størst behov. Kan også bidra inn mot helseundersøkelser av flyktinger fra Ukraina. - Lengre sikt: Rennebu kommune kjøper i dag jordmørtjeneste fra Oppdal kommune, tilsvarende 0,2 stilling. Er det mulighet å selge mer. - Reformulering samarbeidsavtalen med St. Olav med mål om at helseforetakets øster stillingsandel som refunderes. - Kompetansen kan anvendes både i egen enhet ved vakanser f.eks. helsetasjon for ungdom, psykisk helse, kvinnehelse, vokseoppplæringen og kommunens folkehelsearbeid for øvrig. Ansatte har også tilleggskompetanse inne pedagogikk og ledelse.	Ingen	301 000	301 000	301 000	301 000	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
Kantimuløsning Oppdal ungdomsskole	Helse- og oppvekstforvaltning	2	Sak 15/22 i kommunestyret 17.3.22	Bl.a. følgende ble vedtatt i sak 15/22: "Vi ber om at Oppdal ungdomsskole og Oppdal kulturhus reakt går i dialog for å finne en løsning for midlertidig kantine til elevene i Oppdal kulturhus". Ungdomsskolen og kulturhuset har kommet fram til følgende løsning for høsten 2022: Bruk av 3 rom i Oppdal kulturhus: Klubben, Musikkrommet og Dansesalen. Disse skal benyttes i ungdomsskolens matfriminnuttet til bespisning og aktiviteter. I tillegg stilles Allsiden til disposisjon for elevene for fysiske aktiviteter som ballspill, dans etc. Tiltaket drives av Oppdal kulturhus i samarbeid med Oppdal ungdomsskole. Driftsutgiftene vil være en oppbemanning av Fritidsklubbens personale på 45 % stilling tilsvarende 290 000. I tillegg er det beregnet behov for anskaffelse av utstyr og inventar på kr. 250 000. Ungdomsskolen stiller med bemanning tilsvarende ni medarbeider i 25 % stilling innenfor sine eksisterende rammer. Formannskapet tar stilling til foreslått løsning i møte 10.5.22 og kommunestyret behandler saken 2.6.22.			290 000	290 000	290 000	290 000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
LS1-lege	Helse- og oppvekstforvaltning	3	Helse- og omsorgsplan/Varslet behov fra legene;	Legene melder behov for å tilsette en LS1- lege i tillegg til den vi har pr i dag. Formålet er å kunne dekke opp behov for legevakttjenesten samt dempe trykket på fastlegenes arbeidspres. Det er merket bekymring fra legene og dagens situasjon der det er stort arbeidspress på fastlegene.	Formålet med fastlegeneordningen er å sikre at alle får nødvendig allmennlegegjensert av god kvalitet til rett tid. Kommunen har det overordnede ansvaret for en god og forsvarelig legejeneste til alle som oppholder seg i kommunen. Helse og omsorgsplanen 2018-2025 beskriver at det er et mål at fastlegeneordningen i Oppdal skal være tilstrekkelig stor til å berolige innbyggerne og turister på en god måte. Videre er det et behov at legejenesten skal være stabil og et attraktivt arbeidssted for leger.	Fastlegene er bekymret for nærstående av stabilitet i legegruppa samt kvaliteten i tjenesten. Det arbeides med ulike tiltak i helse- og omsorgstjenesten som antas å kunne avlaste legejenesten til en viss grad. Samlokalisering av helsejenester i dagens ODMS samt oppretting av en sykepleierdrevet poliklinikk kan være aktuelle tiltak. Dette er tiltak som vil medføre merutgifter for kommunen.	Ingen relevans	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 000 000	100 000	100 000	100 000	100 000	-	Liten	0	Liten	
Stafettloggen	Helse- og oppvekstforvaltning	5	Folkehelseplan/Helse- og omsorgsplan/Handlingsplan mot vold i nære relasjoner/Vedtatt prosjektplan for 2 i Oppdal, bedre tverrfaglig samhandling BTS.	Målsettingen med Stafettloggen er å sikre samtidig og tverrfaglig innsats på tvers av fagområder, samt ansvarliggjøring av de enkelte tiltak. Innsatsen bygger på tett involvering av foresatte. Stafettloggen skal være et sentralt verktøy i koordineringen mellom de relevante og involverte tjenestene, i dialog med familien, og skal bidra til helhetlig planlegging, gjennomføring og evaluering av innsatsene. Loggen vil følge barnet/eleven gjennom barnehage/skoleløpet, dersom den ikke avsluttes, og sikrer god informasjonsflyt ved alle overganger. Dataverktøyet er innkjøpt i 2022 finansiert gjennom prosjektmidler fra Bufdir	Gjennom det digitale verktøyet legges det til rette for en bedre koordinert innsats for barn og unge mellom ulike tjenester og bedre brukerinvolvering.	Hvis lisenskostnadene ikke finansieres gjennom midler i handlingsprogrammet, må kostnadene fordeles på aktuelle enheter/tjenestemøndere	Ikke aktuelt	40 000	40 000	40 000	40 000	-	-	-	-	-	Liten	-	-		
0,3 årsverkt kommunalt legestilling i eldreomsorgen	Helse- og oppvekstforvaltning	6	Helse- og omsorgsplan/Vettak i kommunestyret i gjeldende budsjett/handlingsplan/Oppdatert omsorgsanalyse;	En økning av antall eldre og særlig personer med demens gjør at det er flere eldre som bor i kommunens heldagsomsorgsboliger over tid. Flere eldre med behov for medisinsk oppfølging har et behov for tett oppfølging av fastlege. I dag benytter de eldre seg av sin fastlege, noe som medfører at oppfølging av personer med demens og eldre med ulike medisinske komplikasjoner ikke ivaretas med kontinuitet og kvalitet på samme måte som eldre i sykehjem. Det er ønskelig å kunne benytte en egen legeressurs til eldre og personer med demens som bor i heldags omsorgsbolig (BOAS og Sanatelluene) for å ivareta dette på linje med de som bor i sykehjem.	Tiltaket vil bidra til å øke kvaliteten og kontinuiteten i arbeidet med eldre som bor i heldags omsorgsbolig som ofte har behov for tett medisinsk oppfølging. Tiltaket vil videre avlaste fastlegene i sitt daglige arbeid.	Alternativet er at de eldre som i dag benytter sin fastlege i medisinsk oppfølging.	Ingen relevans	350 000	350 000	350 000	350 000	150 000	150 000	150 000	150 000	-	-	0	-	-	
Ungt entreprenørskap	Helse- og oppvekstforvaltning	7	Skolens læreplanverk;	Ungt Entreprenørskap er en ideell, landsomfattende organisasjon som sammen med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. Programmene gjennomføres i skolene i nært samarbeid med det lokale arbeids- og næringsliv. Ungt entreprenørskap er en brobygger mellom skole og arbeidsliv.	Gjennom ungt entreprenørskap bygges bro mellom teori og praksis, og bidrar til å øke kreativitet og relevans i læreprosessen.	Skolene kan selv drive med aktiviteter omkring entreprenørskap, men et medlemskap vil tilføre skolene profesjonell kompetanse og verktøy i arbeidet	Programmer i Ungt entreprenørskap kan hjelpe skolene i sitt arbeid med å bevisstgjøre barn og unge om klima og energi	45 000	45 000	45 000	45 000	-	-	-	-	-	Liten	-	Liten		
Utvidelse av hukommelsesteam	Hjemmetjenesten	1	Helse- og omsorgsplan/Omsorgsutredning 2022;	Hukommelsesteamet ble etablert i 2013 med en 40% stillingsressurs. Teamet oppgave er å bidra til utredning og oppfølging av personer med demens. Antall henvendelser har økt betraktelig fra 12 i 2013 til 369 i 2021. Det er behov for øke stillingsressursen med en 40% stilling.	Det er viktig at personer med demens får stift sin diagnose tidligst mulig, for å kunne gi rett behandling og omsorg slik at de kan bo lengst mulig i eget hjem. Økes ikke kapasiteten i hukommelsesteamet vil mange brukere få behov for heldagsomsorgsbolig tidligere, noe som gir betydelig høyere kostnader for kommunen.	Alternative løsningsmuligheter er å frigjøre demens sykepleiere fra andre oppgaver. Det har vært prøvd, men da har det godt utøver andre arbeidsoppgaver som ikke har blitt gjennomført.	Vanskelig å si.	280 000	280 000	280 000	280 000	-	-	-	-	-	Liten	-	Liten		

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral fering?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsutgift 2027 (eks. mva.)	Driftsutgift 2028 (eks. mva.)	Driftsutgift 2029 (eks. mva.)	Driftsutgift 2030 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimaeffekt i CO2-ekvivalenter	Sjønnessesig vurdering av årlig klimaeffekt i CO2-ekvivalenter	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Sjønnessesig vurdering av årlig effekt på energiforbruk	
Ettermiddagstilbud for personer med demens	Hjemmetjenesten	2	Helse- og omsorgsplan;Omsorgsrettedning 2022;	Utvikelse av dagtilbud for personer med demens med et tilbud på ettermiddagen. Det er full på dagtilbudet og flere på venteliste. Ettermiddagstilbud vil gi god avlastning for sine pårørende, som står i en krevende omsorgssituasjon døgnet rundt, og aleenboende personer med demens som kjemmer seg ensom og er utrygge hjemme. Flere pårørende og brukere har meldt interesse/behov om det blir et ettermiddagstilbud - 6 timer daglig 5 dager i uken. 2 stk 80% stillinger med helsefag kompetanse.	Tilbudet skal aktivere og stimulere, gi gode opplevelser og meningfylte hverdager. Det vil samtidig avlaste de nærmeste for omsorgsgiverne, og bidra til å familie og ektefelle kan klare å stå i en krevende omsorgssituasjon, og at personer med demens kan bli i egen bolig lengre.	Alternative løsningsmuligheter er å øke opp med hjemmesjepleie, men på lengre sikt blir behovet for omsorg og aktivisering til bruker stort til at det kan løses med ambulerende bistand. Det er ikke bra for personer med demens at det kommer for mange ulike personer innom i løpet av en dag.	Vanskelig å sl.	1 073 000	1 073 000	1 073 000	1 073 000						Liten		Liten	
Økt bemanning på kveld i Boas	Hjemmetjenesten	3	Helse- og omsorgsplan;	Beboere i Boas er eldre og har dårligere helsestilstand og har behov for mer stell og pleie. Omsorgsgivner har forflyttet seg fra OHS til Boas. OHS har mindre kapasitet slik at omsorgsgruppen vanskelig får dag gjennomføre. Det bor pr tiden 48 stk i Boas og huset på 5.550m2 er tungt å bemanne på kveldstid med 5 serviketter. Det søkes om en helsefagbeider til på kveldstid slik at det er en ansatt på hver fby, og sykepleieren kan på utemom og gjøre sykepleieoppgaver. Hvis grunnbemanningen ikke dekker vil kvaliteten på omsorg/behandlingen bli redusert. Presset på sykehjemsplasser blir større, og stort arbeidspress på ansatte fører til slitasje og høyere fravær.	Sikre faglig forvarlig stell, omsorg og behandling når det er behov. Jfr helse og omsorgsplan, kvalitetsforskriften.	Det har vært prøvd med lange vakter og tilpassning i turnus men utfordringen med arbeidspress på kveldstid har ikke latt seg løse.	Vanskelig å sl.	877 000	877 000	877 000	877 000						Liten		Liten	
Bedre bemanning rundt etåringer	Høgmo og Pihaugen barnehager	1	Kommuneplanens samfunnsdel;Folkehelseplan;	Barn som er født til og med november har rett på barnehageplass den måneden de fyller ett år. Dette har gitt en stor økning av etåringer i barnehagene, og endrer gruppestrukturen. En småbarnsavdeling kan gjerne bestå av 12 – 14 etåringer. Det er stor forskjell fra 14 år tilbake der de eldste på småbarnsavdelingen fylte tre år siste året de gikk der. Etåringerens behov for hjelp og nærhet fra en voksenperson er forskjellig fra to- og treåringerens behov. Det er satt inn et massivt trykk fra stat og fylke i forhold til kartlegging av barns ferdigheter, bedring av systemene for tverrfaglig samarbeid rundt barn, og i forhold til tidlig innsats når det gjelder sårbare/utsatte barn. I et helhetlig perspektiv med barnets beste som fokus, er det ut fra en faglig vurdering det arbeidet som utføres i barnehagen allerede fra oppstarten i etårsalderen, som er den viktigste innsatsen for en positiv utvikling. Livskvalitet er et fokusområde for Oppdal kommune, der folkehelse og omsorg er kritiske suksessfaktorer for at innbyggere skal kunne oppleve kvalitet. Kvalitet for etåringer er å kunne oppleve forutsigbarhet, stabile og trygge omgivelser når de starter i barnehagen. Det kreves nok voksenressur som kan skape den gode relasjonen til hver enkelt etåring (Jfr. "trygghetsirkelen"). Det er to grunnleggende behov for et hvert barn angående tilknytning og utvikling: Behovet for beskyttelse og omsorg Behovet for å undersøke og mestre verden Bemanningenormen for barnehagene som kom i 2018, lovfestet en bemanning på tre småbarn pr voksen. I de kommunale barnehagene i Oppdal har man fulgt en slik norm siden 90-tallet.	Jfr punkt 7 under omsorgsdelens. Det må sikres tilstrekkelig bemanning og kompetanse i oppvekstsektoren for å ivareta barns behov. Småbarns tilknytningstiltak er viktig å få dekket, for at barna skal trygges og kunne utvikle seg på en god måte. Tilknytning og utforsking er nært knyttet til hverandre. Med stabils, nære voksenpersoner bygges det gode relasjoner.	For å imøtekomme etåringerens behov for stabile voksenpersoner der det skal knyttes nære, gode relasjoner, bør vi ha en vaksentetthet på 1 voksen pr 2,5 barn – dvs 4 hele stillinger på 10 etåringer.	liten	795 000	795 000	795 000	795 000							Liten		Liten
Kjøkkenressurs i barnehagene	Høgmo og Pihaugen barnehager	2	Kommuneplanens samfunnsdel;Helse- og omsorgsplan;	Kravet til matservering i barnehagen har endret seg. De aller fleste barn i Norge har småbarnsoliden sin i barnehage. Ved full glass spiser de tre måltider fem dager i uka i barnehagen. Dette gjør at det må være sunn mat med god kvalitet som tilbys. Det stilles store krav fra mattilsynet om hvordan maten i barnehagene skal oppbevares og tilberedes. Det stilles krav om utforming av kjøkken og utstyr som enhver må vite om ved tilberedning av måltidene i barnehagen.	Punkt 7 under omsorgsdelens sier at det må sikres tilstrekkelig bemanning og kompetanse i oppvekstsektoren for å ivareta barns behov. Ekstra personellressurs for kjøkkenoppgaver i barnehagene vil bidra til en mer stabil grunnbemanning som er nær barna.	Pr. i dag har vi satt av 10 % stilling som blir dekket gjennom frodebeholdningen. Det er behov for ytterligere 50 % stilling for å dekke bestilling av matvarer, mottak, mattilberedning, opprydding i etterkant av alle måltidene og behold av kjøllager, skuffer og skap.	liten	388 000	388 000	388 000	388 000							Liten		Liten
Digitale skjermer/tavler i skolen	Midtbygda oppvekstcenter	1	Digitaliseringsstrategi;	Skolene har i de siste 6 årene tatt store grep internt i digitaliseringen innenfor egne budsjettammer for å tilpasse seg de krav som stilles. Dette er gjort gjennom å få kostnadene over fra investering til drift ved at utstyr leases og man har gått mer og mer over til lisenserte produkter fremfor kjøp av materiell. Dette gjør at man har jevne kostnader pr år og man sikrer at utstyret like tiden relativt nytt og brukervennlig. Skolene har gjennom denne omstillingen sikret at elever og ansatte i Oppdalskolen er godt stilt til den utviklingen som nå pågår. Ny læreplan ble innført fra og med skoleåret 2020/21. Andre kommuner har i denne sammenheng måtte investere store summer i opplæring og utstyr for å møte nye krav. Dette slipper man i Oppdal da skolene selv har lært dette så langt man klarer innenfor egne rammer. For å kunne utnytte de mulighetene og kunne drive en fullverdig undervisning i 2022 er man avhengig av digitale skjermer/tavleløsninger. Oppdalskolen har gjennom nye skolebygg hatt muligheten til å fornye dette i de samfunnsdelene der har skolebld. Men nå merkes det at de fleste skoler og tavler må fornye også alder/tillate og at dette er en betydelig kostnad. Kostnad ved kjøp av slike skjermer ligger på mellom 40-80.000,- pr enhet avhengig av type og størrelse. For å sikre at man kan skille ut skjermer i takt med utviklingen og slitasje er det ønskelig med leasing fremfor kjøp. Skolene har gjennom sine prioriteringer klart å ta det meste av digitaliseringen innenfor egne enheter. Men denne kostnaden er det ikke mulig å ta og det haster med å gjøre noe før dette går utover elevenes læringsutbud. Det er beregnet 1 enhet å basisklasserom ved alle skolene og en månedlig leasingsum på 1000,- pr enhet.	Vi er avhengig av dette tiltaket for å kunne utfylle de kravene som ligger i ny læreplan.	Det er å enten flytte dette over på investering, noe som medfører at man må ha dette på investering med jevne mellomrom.	84 000	84 000	84 000	84 000							Liten		Liten	
Styrking av bemanning rundt ett-åringer i barnehage	Midtbygda oppvekstcenter	2	Kommuneplanens samfunnsdel;	Barn som er født til og med november har rett på barnehageplass den måneden de fyller ett år. Dette har gitt en stor økning av etåringer i barnehagene, og endrer gruppestrukturen. En småbarnsavdeling kan gjerne bestå av 12 – 14 etåringer. Det er stor forskjell fra 14 år tilbake der de eldste på småbarnsavdelingen fylte tre år siste året de gikk der. Etåringerens behov for hjelp og nærhet fra en voksenperson er forskjellig fra to- og treåringerens behov. Det er satt inn et massivt trykk fra stat og fylke i forhold til kartlegging av barns ferdigheter, bedring av systemene for tverrfaglig samarbeid rundt barn, og i forhold til tidlig innsats når det gjelder sårbare/utsatte barn. I et helhetlig perspektiv med barnets beste som fokus, er det ut fra en faglig vurdering det arbeidet som utføres i barnehagen allerede fra oppstarten i etårsalderen, som er den viktigste innsatsen for en positiv utvikling. Livskvalitet er et fokusområde for Oppdal kommune, der folkehelse og omsorg er kritiske suksessfaktorer for at innbyggere skal kunne oppleve kvalitet. Kvalitet for etåringer er å kunne oppleve forutsigbarhet, stabile og trygge omgivelser når de starter i barnehagen. Det kreves nok voksenressur som kan skape den gode relasjonen til hver enkelt etåring (Jfr. "trygghetsirkelen"). Det er to grunnleggende behov for et hvert barn angående tilknytning og utvikling: Behovet for beskyttelse og omsorg Behovet for å undersøke og mestre verden Bemanningenormen for barnehagene som kom i 2018, lovfestet en bemanning på tre småbarn pr voksen. I de kommunale barnehagene i Oppdal har man fulgt en slik norm siden 90-tallet.	Tiltaket vil gi bedre livsmestring og tryggere oppvekstvilkår for 1-åringene ved oppstart i barnehagen.	Reduksjon av styrkingen vil gi noe effekt, men ikke full effekt.	ingen større betydning	579 000	579 000	579 000	579 000						Liten		Liten	
SFO- elever med særskilte behov	Midtbygda oppvekstcenter	3	Kommuneplanens samfunnsdel;	Barn som er født til og med november har rett på barnehageplass den måneden de fyller ett år. Dette har gitt en stor økning av etåringer i barnehagene, og endrer gruppestrukturen. En småbarnsavdeling kan gjerne bestå av 12 – 14 etåringer. Det er stor forskjell fra 14 år tilbake der de eldste på småbarnsavdelingen fylte tre år siste året de gikk der. Etåringerens behov for hjelp og nærhet fra en voksenperson er forskjellig fra to- og treåringerens behov. Det er satt inn et massivt trykk fra stat og fylke i forhold til kartlegging av barns ferdigheter, bedring av systemene for tverrfaglig samarbeid rundt barn, og i forhold til tidlig innsats når det gjelder sårbare/utsatte barn. I et helhetlig perspektiv med barnets beste som fokus, er det ut fra en faglig vurdering det arbeidet som utføres i barnehagen allerede fra oppstarten i etårsalderen, som er den viktigste innsatsen for en positiv utvikling. Livskvalitet er et fokusområde for Oppdal kommune, der folkehelse og omsorg er kritiske suksessfaktorer for at innbyggere skal kunne oppleve kvalitet. Kvalitet for etåringer er å kunne oppleve forutsigbarhet, stabile og trygge omgivelser når de starter i barnehagen. Det kreves nok voksenressur som kan skape den gode relasjonen til hver enkelt etåring (Jfr. "trygghetsirkelen"). Det er to grunnleggende behov for et hvert barn angående tilknytning og utvikling: Behovet for beskyttelse og omsorg Behovet for å undersøke og mestre verden Bemanningenormen for barnehagene som kom i 2018, lovfestet en bemanning på tre småbarn pr voksen. I de kommunale barnehagene i Oppdal har man fulgt en slik norm siden 90-tallet.	Vil sikre at elever med særskilte behov får tryggere oppvekstvilkår og bedre livsmestring.	Reduksjon av tiltaket vil gi redusert effekt tilsvarende evnt reduksjon.	ingen	120 000	120 000	120 000	120 000						Liten		Liten	
Økning av ledelsesressurs oppvekstsentrene	Midtbygda oppvekstcenter	4	Korrigerig av tidligere vedtak i kommunestyret;	Det har blitt endringer i organisasjonsstrukturene de siste årene på ledelse av oppvekstsentrene på bakgrunn av politiske vedtak. 1 januar 2013 ble skolene i kretenne slått sammen og gjort om fra 4 til 2 enheter. Tidligere var rektors lederressurs på den enkelte enhet mellom 50- 60% avhengig av antall elever. Etter sammenslåingen ble det en 100% ressurs som ivaretok begge rollene, ergo ble det foretatt en innsparring administrativt på mellom 20- 40% stilling. 1 august 2015 ble Vollen skole nedlagt og en av skolene forsvant. 1 januar 2018 tok de samme lederne over ansvaret for barnehagene i samme bygdingsmasse som skolene lå og det ble opprettet oppvekstsentre, dette skjedde uten at administrasjonens ressurs ble endret. 1 april 2019 ble det slutt på driften av Lånet oppvekstcenter og dermed forsvant også 40% av lederressursen til enhetsleder ved Midtbygda/Lånet. Nå når Lånet og Vollen ikke lenger er et driftsforvinner også synergieffektene som gjorde at man kunne spare inn på administrasjonen. I tillegg har samme leder nå fått ansvaret for et nytt fagområde. Og da skulle være enhetsleder i 40-70% stilling er ikke gjennomførbart om man skal ivareta alle oppgaver på en tilfredsstillende måte. Forslaget er derfor at det tilbakeføres en ressurs i fordelingsmodell skole som ivaretar lederressursen på oppvekstsentrene. Det kan gjøres på to måter: 1. Det legges inn en fast kompensasjon som pris og indeksreguleres årlig jmf lønnsvekst. 2. Det legges inn et beløp pr barn på oppvekstsentrene som gjør at man kommer opp på tilsvarende sum.	Tiltaket vil sikre at enheten får bedre tid til å gjennomføre andre pålagte krav og oppgaver	Reduksjon i økningen vil også gi effekt så lenge det blir en økning.	ingen konkret påvirkning	300 000	300 000	300 000	300 000						Liten		Liten	

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimabelastet CO2-ekvivalenter	Sjønnessig vurdering av årlig klimabelastet	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Sjønnessig vurdering av årlig effekt på energiforbruk
Slyskostnader oppvekstsentrene	Midtbygda oppvekstenter	6	Kommuneplanens samfunnsdel/Folkeløstet; plan;	Oppvekstsentrene har i flere år hatt kostnader knyttet til aktiviteter som er lokalisert andre steder. Det er svømmeundervisning, kulturtilbud og faglige ekskursjoner. Mye av dette er lokalisert i sentrum og sentrene får dermed en ekstra kostnad til skyss som ikke skoler og barnehager i sentrum må ta. Dette er ikke hensyntatt i noen modeller i Oppdal. Det er en lik fordeling av ressurser uten at slike kostnader er hensyntatt. Dette gir da en skjevfordeling ift de faktiske utgiftene man må ta. Tidligere har man tatt dette innenfor eksisterende rammer da man har hatt muligheten til det. Men gjennom flere runder med innsparinger, økte kostnader på andre områder og en økning i barnefall begynner denne kostnaden å bli så stor at det er vanskelig å dekke den inn innenfor ordinære rammer. Hadde denne kostnaden vært lik fordelt og alle midte ta den innenfor egne rammer hadde det vært en ting. Men her er det en tydelig geografisk forskjell som gjør at den rammer de barna som går på oppvekstsentrene og som må til sentrum for å få tilbudet. Alternativet er å redusere tilbudet for barna i kretsene, noe som vil gi en forskjellsbehandling mellom barn i ulike kretser. Dette vil også kunne være lovstridig da noen av tilbudene er pålagt skolene. Vi ønsker derfor å få på plass dette som et fast punkt som kompenseres enten i skole og barnehagemodelle, eller som et fast årlig beløp som bevilges oppvekstsentrene. Skoleåret 2022/23 har man følgende antall barn hos oss: Midtbygda: 102 elever skole, 59 barn barnehage. Utrengningskempel er at sentrene i dag betaler ca 1500,- eks mva pr gang tur/retur for å leie inn en buss. Midtbygda: 30 uker à 1.500,- = 45.000,- eks mva Dette dekker da kun svømmeløp og ikke andre ekskursjoner. Man samjører da det man kan ift å dekke det man skal.	Dette tiltaket sikrer at skolene følger opp løpsplagte krav om svømmeferdigheter, kulturelle opplevelser mm som er forankret i læreplanen.	Redusere antall svømmegjøringstimer, mindre alternativt aktivitet utenfor skolen	Liten	45 000	45 000	45 000	45 000						Liten		Liten
Økt bemanning i NAV	NAV	1		Økt kommunal bemanning i NAV. NAV Oppdal og Rensbu er NAV enheten i Trøndelag med lavest kommunalbemanning. Vi har i år 2021 mottatt tilskuddsmidler fra Statsforvalteren til ett ekstra årsverk for oppfølging av ungdom som står utenfor arbeid og utdanning. Vi ser gode resultater av arbeidet og ønsker å videreføre dette.	Tiltaket vil hjelpe flere ungdom i å fullføre utdanning, komme over i arbeid, følge opp behandling, bo og leve gode liv i Oppdal. Tiltaket vil redusere utbetalingen av offentlige vsvoppholdstøtter og etterpåraseten etter helsehjelp eller annen oppfølging. i kommunerevet til landets kommuner er oppfølging av ungdom et prioritert område.	Vi har søkt Statsforvalteren om nye tilskuddsmidler fra med år 2022. Forventer svar på søknaden i løpet av mars år 2022. Delvis finansiering innenfor egen ramme kan være mulig.	Flere i arbeid som er avgjørende for at vi skal kunne opprettholde våre velferdssordninger.			650 000	650 000								
Merkantill stilling 50%	Oppdal helsecenter	1	Helse- og omsorgsplan; Plan for habilitering og rehabilitering 2019-2023; Tilpassing av tjenestenivået innen helse og omsorg; Kommuneplanens samfunnsdel;	Enheten arbeider med tilpassing av tjenestenivået innen helse og omsorg. Konkret arbeid i 2022 og 2023 er effektivisering ved etablering av helse- og velferdskontor (HVK), etablering av rehabiliteringsavdeling, etablere helsekultur og å utrede mulighet for samordning av ytterligere funksjoner innen helseenhetene. Enheten ser i tillegg betydning økning i arbeidsmengde for ledere som forplanter seg til merkantill ressurser, herunder ansatte (63 av 134 kommunale ansatte/eksisterende i 2021 i tverrsektors, fakturabehandling (antall fakturaliner har fra 2016 økt med 84% fra 944 til 1738), ansvar for prosjekt velferdsteknologi og betydning arbeid i forbindelse med pandemi. Enheten har overført 0,7 merkantill ressurser til HVK, men utfører på tross av det selv fortsatt omfattende oppgaver, tilsvarende minst 0,5 årsverk, som HVK skal utføre på skt. Arbeidsmengden for ledere og merkantill er høy. Effekter av tilpassing av tjenestenivået og effektivisering, særlig helsekulturprosjekt, forventes samlet sett å ha effekt i løpet av 2 år. Utfordringen er driftet med administrasjon, og det skisseres følgende forslag til løsning: 2022: 0,5 årsverk merkantill tilføres enheten. Finansieres ved bruk av ubrukte midler helsekulturprosjekt (forsniket oppstart av prosjektet). 2023: Enheten søker i Handlingsplan 2023-2026 om prosjektmidler 0,5 årsverk merkantill ressurser for 2023.	Tiltaket bidrar til at tilpassing av tjenestenivået/effektivisering utredes og implementeres for å sikre en bærekraftig omsorgstjeneste, og at kvaliteten, kontinuitet og involvering sikres i prosessen.	Ingen	Ingen	353 000	-	-	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten	
Økning grunnbemanning sykehjemsavdelinger	Oppdal helsecenter	1	Kommuneplanens samfunnsdel; Helse- og omsorgsplan; Samhandlingsreformen	Øke grunnbemanning med kveldsvakt på en avdeling 1,4 årsverk, og økning dagvakt på begge avdelinger 1,5 årsverk. Til sammen 2,9 årsverk. Tiltaket bte opprinnelig tatt inn i Handlingsplan 2020-2023, men tatt ut igjen i forbindelse med budsjettbehandling 2020. Oppdal helsecenter opplever, etter Samhandlingsreformen og innføring av ayeiliktellge hjelpetilbud, stor økning av behandlings-, observasjons- og pleietrengende pasienter. De fleste pasienter har multiple somatiske diagnoser som gjør utredning og behandling mer kompleks, ofte i kombinasjon med demensdiagnose og/eller utagerende adferd. Flere og yngre pasienter med demens gir oftere behov for forsterket skjerming i enkelttilfeller, dette krever premerket bemanning da pasientene ikke kan overlates til seg selv på eget rom/leilighet. I 2021 var det leid inn ekstra kveldsvakt store deler av året for å sikre faglig forsvirlighet pga. utfordring.	Permanent rammeøkning sikrer bærekraftig omsorgstjeneste gjennom kvalitet og kontinuitet. Samhandlingsreformen forutsetter kapasitet og fleksibilitet til å yte helsestjenester i egen kommune.	Følgende tiltak er gjennomført de siste 2 år: Etablering av ytterligere en skjemmet enhet ved en avdeling for å redusere oro og selverfarudfdringer (økt fra 10 til 20 plasser). Endret organisering og inndeling i flayer på begge avdelinger. Ombygging av vegger og dører på begge avdelinger for å redusere uønsket stimuli. Kompetansesøkning for ansatte vedrørende adferd og tiltak som kanskje kan forebygge eller redusere oro kjøres kontinuerlig.	0	2 119 000	2 119 000	2 119 000	2 119 000						Liten	0	Liten
Kreftsykepleier 40%	Oppdal helsecenter	2	Kommuneplanens samfunnsdel; Helse- og omsorgsplan; Kommunal kreftplan;	Økning av ressurser kreftsykepleier med 40%, slik at den totale blir på 100%. 20% stilling som kreftsykepleier ble opprettet i 2008, og er senere økt til 60%. Det er i hovedsak hjemmeboende som får oppfølging av kreftsykepleier. Antall pasienter og pårørende med behov for kreftsykepleier har økt. Ikke alle pasienter med kreft har behov eller ønsker om kontakt med kreftsykepleier, men de som trenger det har stor behov for oppfølging. Begrunnelser: Antall senger på kreftavdelinger er redusert, og tiden på sykehus/poliklinikk er kort. Observasjon, bivirkning og tanker kommer når pasienter og pårørende kommer hjem. Flere behandlinger krever oppfølging av bivirkninger hjemme, dette har kreftsykepleier spesialkompetanse til å håndtere. Økning i antall poliklinikk behandling på sykehuset, med til dels avansert medisinsk behandling i hjemmet 46 timer etterpå, hvestag og helg. Krever egen prosedyre utført av kreftsykepleier som godkjent personale. Lite tid til administrative oppgaver og fagutvikling som revisjon og oppfølging av kreftplan og andre sentrale planer, i tillegg til omfattende og økende dokumentasjonsarbeid i fagprogram. Manglende tid til faglig oppdatert og utvikling, herunder hospitering ved kreftavdeling. Bistand, undervisning og veiledning til helsepersonell, koordinering mellom sykehus og kommunale helsestjenester og kontakt med fastleger jfr. St.mld 26, fremtidens primærhelsetjeneste - nærhet og helhet.	Økning av kreftsykepleierressurser vil bidra til bærekraftig omsorgstjeneste gjennom kvalitet og kontinuitet, og at pasienter kan bo hjemme så lenge som mulig.	Ingen	Ingen	305 000	305 000	305 000	305 000					Liten	0	Liten	
Økt driftsramme til Oppdalsmuseet	Oppdal kulturhus	1		Oppdal kulturhus overtok driftsrammen for Oppdalsmuseet fra 1. januar 2015. Museet består av 35 bygninger og i nærmere 5.000 gjenstander. Tre av bygningene er fredete bygg. Siden vi tok over har vi fått på plass styringsverktøy og systemisert arbeidet. Vi har utarbeidet detaljerte tilskuddsplaner knyttet til alle bygninger og det er mer enn nok av vedlikehold, reparasjoner og utskiftning som må iverksettes. Kulturhuset har lagt til ett årsverk for å drive museet. Vi har også tatt de økonomiske løftene med å få på plass brannvarslingsanlegg samt en oppgradering av det elektriske anlegget. Museet er en viktig institusjon og identifikator i ei bygd som Oppdal. Vi sam drifter museet ønsker både å ta vare på det vi har samtidig som vi må utvikle videre. Nå ønsker vi å ta museet videre fra bondesamfunnet på 17-1800-tallet og til det som har preget Oppdal de siste 100 år. Dette er viktig for at museet skal være relevant og interessant for nye generasjoner. Samtidig må vi gjennomføre en stor jobb med samlingsforvaltning knyttet til bygninger og gjenstander. Dette er omfattende og viktig arbeid, underlagt tydelige krav og retningslinjer fra overordnede instanser innen museal virksomhet. Kulturhuset kan ikke alene og uten å få tilført midler ta ansvaret for å utvikle museet. Vi trenger økonomisk støtte både til samlingsforvaltningen og til den videre utvikling av Oppdalsmuseet.			1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000									

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimaeffekt i CO2-ekvivalenter	Skjønnesmessig vurdering av årlig klimaeffekt	Beregnet årlig energiforbruk i GWh	Skjønnesmessig vurdering av årlig energiforbruk
Nye digitale skjermer	Oppdal ungdomsskole	3	Vedtak i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan	Beskrivelse av tiltaket: For å få god kvalitet i undervisningen er vi avhengig av å ha digitale skjermer i alle klasserom. Skolen har i dag 20 smartboard-tavler og projektorer. Nye projektorer og parer er blitt så kostbart at det lønner seg å lease nye skjermer som ikke trenger projektor. Pga begrenset levetid må vi bytte ut alle skjermene på skolen innen kort tid. Digitale skjermer er i dag et nødvendig leremiddel for å nå målene i fagformålet. Alternativ løsningsmulighet er projektor med whiteboard-tavle, men kostnaden på dette er omtrent lik kostnaden på nye digitale skjermer. Driftsutgift: Leasing: 1000,- pr skjerm pr måned. 240 000,- pr år i 4 år.	Det er viktig med tanke på dagens pedagogikk. Skolen har bruk digitale skjermer i 10 år.	Beskrevet ovenfor.	Ikke aktuelt	240 000	240 000	240 000	240 000								
Økte driftsutgifter til friluftsområder	Plan og forvaltning, umuttatt sevkostområder	1	Forvaltningsplanen for statlig sikrede friluftsområder;	Drift og vedlikehold av de statlig sikrede friluftsområdene er viktig for å gi allmenheten muligheten til å oppleve godt tilrettelagte rekreasjonsområder. De siste årene observeres økt bruk av friluftsområdene. På kommunekarbenevet blir kommunen også nå på tross nye kommunen bruker på drift av rekreasjonsområder, og her kommer kommunen dårlig ut. For Raurua har det vist seg et økende besøk av folk som teltet i området. Dette medfører behov for økt tilsyn og drift av området, og rehold av toalettene. Kullsjen friluftsområde har i en del år hatt et for lavt nivå på tilsyn og vedlikehold, og dermed er bl.a. grensområder og gamle stier og turstier tilguds. For å holde området vedlike kreves det intensivering av skjøtsel. Dagens driftsbudsjett dekker tilsyn av området mht. søppel etter avtale med Miljøpatruljen til Vekst Oppdal, og renovasjonsordning og rehold av toalettene. I 2020 fikk kommunen to nye statlig sikrede friluftsområder; Kåsen og Ålma/entrakskololeenaglet. I Kåsen skal det etableres parkeringsplass som krever lite vedlikehold. Ålma friluftsområde er derimot et større område sentralt ved skolene og idrettsanleggene med mye besøk. Samlet sett er det behov for å øke utgiften på drift av friluftsområder med kr 60 000. Dette begrunnes i flere statlig sikrede friluftsområder og økt bruk av områdene. Dette gir økt behov for tilsyn og drift. Verketting fra 2023. Følgende ønskes gjennomført innenfor rammen: • Bygging av gangveg gjennom Kullsjen. Kroner 10 000,- • Årlig skjøtsel og rydding av eksisterende turstier. Kroner 10 000,- • Et nytt søppelpunkt med tømmeabonnement. Kroner 12 000,- • Rydding av avfall Raurua. Kroner 10 000,- • Vedlikehold ved Raurua (felling og høvling) Kroner 18 000,-	Økt drift vil gi områdene mer attraktive for befolkning og tilreisende, noe som igjen fremmer folkehelsen. Oppdal kommune har en administrativ plan for drift av friluftsområder som ikke ivaretas med dagens bruk og driftsbudsjett.	Økt forsøpling og slitasje på natur og miljø. Økt tilrettelegging vil føre til økt ferdsel som er negativ for natur og miljø, på den andre siden er det positivt at ferdsel kanaliseres til tilrettelagte områder.	60 000	60 000	60 000	60 000							Liten		Liten
Klimakordinator	Plan og forvaltning, umuttatt sevkostområder	2	Energi- og klimaplan;	Oppdal kommune har et vedtatt klima- og energiplan med en handlingsdel som inneholder flere tiltak det skal jobbes med i planperioden. I tillegg skal kommunen jobbe med klimabudsjett, klimatasteværk og klimatilpassning. Oppdal kommunes arbeid med klima og miljø er fordelet på ulike enheter i kommunen, og det er arbeidskravende oppgaver som kommer i tillegg til en allerede presert arbeidsverdag. Derfor Oppdal kommune skal få gjort en solid innsats i å nå klimamålene, kreves det en dedikert person som kan ha fokus på å jobbe med dette. Det foreslås derfor å opprette en stilling i 50 % som klimakordinator for Oppdal kommune.	Vi bidra til at vi i større grad greier å gjennomføre tiltak som beskrevet i klima og energiplanen.	Alternativet er at arbeidet fortsetter som nå, men at det vil få lavere prioritet og/eller føre til at andre lovpålagte oppgaver ikke blir gjort.	Dette vil ha stor effekt.	600 000	600 000	600 000	600 000						Stor		Stor
Tilskudd til fotballhall	Plan og forvaltning, umuttatt sevkostområder	3	Vedtak i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan/Delplan for idrett og fysisk aktivitet;	Oppdal IL planlegger bygging av 9-er fotballhall. Kommunestyret har tidligere bevilget kroner 5,5 millioner til tiltaket og kroner 300 000 til arbeidet med reguleringsplan.	Bygging av fotballhall står som et tiltak i delplan idrett og fysisk aktivitet med prioritet 1. Kommunestyret fattet den 17.12.21 i sak 21/130 følgende vedtak: "Kommunestyret ønsker å signalisere ytterligere støtte til bygging av ny 9-er fotballhall i Oppdal slik at idrettslagets hallprosjekt kan ferdigstilles. Kommunestyret ber om at indeksen for prosjektet fotballhall startleder en plan for full finansiering i god tid før behandling av Handlingsplanen for 2023-2026 som legges ved i en saken om kommunal lånegaranti til Oppdal Idrettslag i forbindelse med bygging av fotballhall. En eventuelt søknad om forskuttering av spillemidler må avklares gjennom egen søknad med behandling. Dersom en slik søknad med beskrivelse leveres Oppdal kommune vil.	Øil må innhente annen finansiering for å realisere prosjektet.	Negativ effekt er utspill av klimagasser i forbindelse med bygging og materialene som brukes. Positiv effekt vil kunne være redusert transportbehov til omkringliggende haller.	7 000 000									Liten		Middels
Økt stillingsressurs kommuneeverlege	Plan og forvaltning, umuttatt sevkostområder	4	Smittevernsplan/Folkehelseplan, S2305 913;	Enhver kommune er pålagt å ha en medisinsk faglig ansvarlig som kommuneeverlege/kommuneoverlege. I samarbeid mellom legeforsoring og KS står det at kommunene skal legge til rette for at stilling som kommuneeverlege utgjør minst 50% stilling. Bakgrunnen for dette er at kommuneeverlegen er kommunens smittevernsansvarlige i tillegg til medisinsk faglig ansvarlig for kommunens virksomhet. Kommuneeverlegen har videre ansvar for koordinering av leger som er i spesialisering – tidligere turnusleger og spesialisering av fastleger. (U1-1 og A1a) Oppgavene til kommuneeverlegen blir stadig flere, og løses i dag av flere personer ansatt i kommunen, blant annet fagleder folkehelse/miljørettet helsevern og rådgiver helse og omsorg i kommunedirektørens stab. Dette fordi kommuneeverlege i 40% ikke har mulighet for å løse alle oppgaver som ligger til stillingen. Dette medfører at de som utfører oppgavene må løse disse «oppå» de oppgavene de ellers har. Pr i dag vil en økning av stillingshjemmetil til kommuneeverlegen ikke medføre reduksjon i andre stillinger. Det vurderes at det pr i dag benyttes til sammen 40% - 50% stilling fra fagleder folkehelse/miljøretta helsevern og rådgiver helse og omsorg til å løse kommuneeverleg oppgaver i tillegg til den 40% stillingen kommuneeverlegen allerede har. Med dagens ordning vil kommuneeverlegen være avhengig av å ha en fastleggehjemmel ved siden av kommuneeverlegjobb for å sikre seg full stilling. Dette vurderes å være krevende, når du både skal være kollega og overordna leder med beslutningsansvar. Man står i fare for å komme i konflikt mellom kommune og fastleger sine behov. Fastlegene i Oppdal har også meldt inn behov for å styrke arbeidet med HMS for legevakt. Dette for å styrke kvalitet og sikkerhet for pasienter og lege i vakt. Dette kan løses ved at kommuneeverlegen får økt stillingsressurs. Det foreslås med bakgrunn av oversiktsende at man øker kommuneeverlestillingen med 60 % slik at Oppdal kommune til sammen har en kommuneeverlestilling på 100 %.	Sikre vernetekst av at skuttmedisinforskriften overholdes. Sikre gode rutiner for beredskapsarbeid.	At Oppdal kommune overtar drift av legetjenesten sin helhet.	Ingen	717 000	717 000	717 000	717 000						Liten		Liten

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimaeffekt i CO2-ekvivalenter	Skjønnesesig vurdering av årlig klimaeffekt	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Skjønnesesig vurdering av årlig energiforbruk
Tilskuddsportalen	Plan og forvaltning, umuttatt, sevksområder	5	Vedtatt i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan	Tilskuddsportalen er en ekstern digital portal som kan benyttes av alle lag og foreninger i Oppdal kommune med formål om å søke tilskudd. Løsningen gir lag og foreninger mulighet til å utføre målrettede søk og det kommer da opp en oversikt over alle tilskuddsordninger rettet mot deres aktivitet. Ordningen er drøftet med Idrettsrådet og Kulturrådet som begge er svært positive til løsningen. Portalen benyttes i dag av ca. 150 kommuner.	Kommunestyret vedtok i sak 18/73 den 21.06.18 at administrasjonen skulle se videre på denne løsningen og spille det inn i handlingsplanen.	Lag og foreninger må selv sette seg inn i ulike søknadsordninger, noe som er både tidkrevende og uoversikkelig for frivilligheten.	Indirekte kan løsningen føre til økt forbruk i forbindelse med arrangement/prosjekte r.o.s. Det kan på den annen side medføre at det søkes tilskudd til klimatiltak som gjennomføres av frivilligheten.	38 000	38 000	38 000	38 000	-	-	-	-	-	Liten	-	Liten
Beregne klimafotavtrykket for Oppdalingen.	Plan og forvaltning, umuttatt, sevksområder	6	Energi- og klimaplaninterpellasjon i kommunestyret 06.05.21, Fo 21/8;	Miljødirektoratets utslippsregnskap beregner kun direkte utslipp av klimagasser innenfor en kommune, de indirekte utslippene knyttet til forbruket vårt beregnes ikke. Klimafotavtrykket til Oppdalingene er trolig 1,5 ganger mer enn de direkte utslippene i kommunene. Det er utviklet verktøy for å beregne klimafotavtrykket til kommunens innbyggere. Ved å kjøpe inn tjenester kan klimafotavtrykket til Oppdalingene beregnes. Dette vil være et viktig grunnlag for å gi Oppdalingene veiledning til å ta gode klimavalg, samt innhente verdifull kunnskap som kan brukes ved rullering av klima og energiplanen i 2023.	For at Oppdal skal bli et bævlingskommune innen 2050 må hver og en av oss bidra! Mange ønsker å leve mer bærekraftig, men spør seg selv – hvordan? En beregning av klimafotavtrykket kan hjelpe innbyggerne til å ta mer klimasnarte valg.	Alternativet er å ikke beregne fotavtrykket.	Ved å gi god informasjon til innbyggerne om hva som er kildene til klimagassutslipp, og hvilke valg den enkelte kan gjøre for å redusere utslippene sine. Utslippsordninger som BUA er et viktig tiltak for å redusere forbruket til Oppdals befolkning. For å redusere klimautslippene ved framstilling av utstyret er det bedre å fjerne gjenstander blir brukt ofte som en del av en delingsøkonomi, enn at hver familie skal eie alt utstyr selv. Her er det en betingelse at det er ressurser også til at utstyret blir holdt ved like, slik at levetiden blir så lang som mulig.	45 000	-	-	-	-	-	-	-	Stor	-	Liten	
Støtte til BUA	Plan og forvaltning, umuttatt, sevksområder	7	Delplan for idrett og fysisk aktivitet/Vedtatt i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan;	BUA startet opp i starten av 2020, og har siden drevet gratis utlån av idretts- og friluftstutry. BUA er et viktig tiltak for å senke terskelen for å utøve fysisk aktivitet. Når kostnadsbarrieren ved utstyr fjernes, er det enklere for alle uavhengig av inntekt å kunne delta på fysisk aktivitet. BUA brukes mye av skoler og barnehager, og befolkningen for øvrig. Enkel tilgang på idretts- og friluftstutry bidrar også til å senke terskelen for å prøve ut nye aktiviteter, og dermed mer mangfold i aktivitetstilbudet.	Det er en målsetting i delplan for idrett og fysisk aktivitet at alle skal gi gode muligheter for å delta i fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte aktiviteter. Kommunestyret vedtok følgende i sak 21/130 den 17.12.21: "Kommunestyret støtter BUA Oppdal med 100 000 kr i 2022. Bidraget finansieres ved bruk av avkastning fra Bærekraftsfondet 2022. Årlig søttes innarbeid i handlingsprogrammet 2023-2026. Kommunestyret oppfordrer BUA Oppdal til å etablere en langsiktig finansieringsmodell for å sikre forutsigbarhet og synliggjøring overfor bidragsyterne. Kommunestyret ber BUA Oppdal om å få en orientering om organisasjonsform, finansiering og drift."	BUA bes innhente annen finansiering eller redusere tilbudet.	Utslippsordninger som BUA er et viktig tiltak for å redusere forbruket til Oppdals befolkning. For å redusere klimautslippene ved framstilling av utstyret er det bedre å fjerne gjenstander blir brukt ofte som en del av en delingsøkonomi, enn at hver familie skal eie alt utstyr selv. Her er det en betingelse at det er ressurser også til at utstyret blir holdt ved like, slik at levetiden blir så lang som mulig.	100 000	100 000	100 000	100 000	-	-	-	-	Middels	-	Liten	
Formidling gravfeltet Vang	Plan og forvaltning, umuttatt, sevksområder	8	Vedtatt i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan;Kulturminneplan;	Formidling av historien om gravfeltet og styrke identitet og eierskap i Oppdal, målgruppe barn og unge. Samarbeid med skoler og barnehager i Oppdal. Åpen dag for befolkningen i Oppdal, med aktiviteter og salg. Videreutvikle samarbeidet med lokalt næringsliv. Årlig utstilling av gjenstander fra gravfeltet, lokalt i Oppdal. Kommunestyret fattet den 17.12.21 følgende vedtak i sak 21/130: "Kommunedirektøren bes om å innarbeide årlig tilskudd på 100 000 kr til Gravfeltet på Vang, i handlingsplanen fra våren 2022."	Står som tiltak i kulturminneplanens handlingsdel 2021 - 2025 med prioritert 6. Kommunestyret fattet den 17.12.21 følgende vedtak i sak 21/130: "Kommunedirektøren bes om å innarbeide årlig tilskudd på 100 000 kr til Gravfeltet på Vang, i handlingsplanen fra våren 2022."	Ved at det ikke bevilges penger kan utstilling og samarbeid med næringslivet fortsette, men resten vil utgå.	Ingen direkte påvirkning.	100 000	100 000	100 000	100 000	-	-	-	-	Liten	-	Liten	
Gratis dag i skisenteret for grunnskoleelever	Plan og forvaltning, umuttatt, sevksområder	9	Delplan for idrett og fysisk aktivitet;	Tiltaket innebærer én dag med i Oppdal skisenter hvor heiskortet dekkes av Oppdal kommune. Målgruppen er barn og unge i grunnskolen, det vil si fra og med 1. klasse til og med 10 klasse. Det gis rabatterte priser fra skisenteret på en slik dag.	Tiltaket vil bidra til å nå mål om sosial ulikhet for barn. Pris er ofte en barriere for deltakelse på slike aktiviteter. Tiltaket vil også bidra til mål om fysisk aktivitet i skolen og for øvrig.	Alternativet er at de foresatte til elevene (eller andre) må betale for barnas heiskort.	Tiltaket vil medføre noe negative konsekvenser i form av transport til og fra skisenteret. Videre er produksjon av friluft- og idrettsbekledning ikke fordelaktig for miljøet (indirekte effekt).	100 000	100 000	100 000	100 000	-	-	-	-	-	Liten	-	Liten
Revidering av kommuneplanens arealdel	Stab- og støttejenester	1	Vedtatt i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan;Vedtatt Planstrategi;	Innleie fra Plankontoret i arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel	Vedtatt i gjeldende Planstrategi, jfr. bestemmelser i Plan- og bygningsloven	Styrking av planfaglig kompetanse i egen organisasjon	Statlige planeringsinnsjer for klima- og energiplanlegging, samt Statlige planeringsinnsjer for samordning av bolig-, areal og transportplanlegging legger til grunn i arbeidet.	1 700 000	-	-	-	-	-	-	-	-	Middels	-	Middels
2 nye lærlingeplasser	Stab- og støttejenester	2	Læringsstrategi;	Det vises til Læringsstrategi for Oppdal kommune der det er foreslått en opptrapping av antall lærlingeplasser	Oppfyller målet om flere lærlingeplasser	Fortsette som i dag	ikke relevant	380 000	380 000	380 000	380 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Lisenser BI	Stab- og støttejenester	3	Digitaliseringsstrategi;	Vi satte BI i drift i januar i år med 23 lisenser(brukere). Systemet gir styringsdata innenfor økonomi og personal. Det er ønskelig at også avdelingsledermålet får tilgang. Det vil kreve en dobling av antall lisenser.	Forenkling/effektivisering av arbeidsprosesser	Å fortsette på gammelmetoden ved at enhetsleder informerer sine avdelingsledere	ikke relevant	60 000	60 000	60 000	60 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimabelastet CO2-ekvivalenter	Skjønnesaglig vurdering av årlig klimabelastet CO2-ekvivalenter	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Skjønnesaglig vurdering av årlig effekt på energiforbruk
Digitalisering KF personal	Stab- og støttejenester	4	Digitaliseringsstrategi;	Vi abonnerer på en rekke papirbaserte produkter fra kommuneforlaget som vi er avhengig av innenfor arbeidsiverfunksjonen (rundskriv og håndbøker). Kommuneforlaget har utviklet digitale skybaserte løsninger.	Forenkling og effektivisering	Fortsette papirbasert	Ikke relevant	55 000	55 000	55 000	55 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Bemanning stab og støtte	Stab- og støttejenester	5	Kommuneplanens samfunnsdel; Digitaliseringsstrategi; vedtak i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan;	Siden etableringen av flat organisasjonsstruktur tidlig på 2000-tallet, har bemanningen i Stab- og støttejenester vært uendret. Samtidig har det skjedd en forholdsvis rask vekst i antall berørte tjenesteproduksjoner, samt at kravene til systemoppfølging, rapportering, utredning og kontroll har økt. Bemanningen står ikke lenger i forhold til oppgaver og utfordringer. En kritisk svakhet med denne situasjonen er at strategisk ledelse bruker betydelig med tid på daglige driftsoppgaver. Dette reduserer kvaliteten på overordnet styring og strategiarbeid. Det foreslås å styrke Stab og støtte med 100 prosent stilling. Denne ressursen skal bidra til forbedring av administrative arbeidsprosesser innen områdene økonomi, personal og kvalitet, og spesielt ansvar for innkjøpsavtaler og oppløring av ansatte.	Bedre lederstøtte og fordeling av oppgaver mellom utviklingsledelse og operativ drift. Økt kompetanse, effektivitet og kvalitet på gjennomføring av saker/førelser, jf. Innkjøpsstrategien. Sette opp om resultatledelse og styrke satsningen på digitalisering og innovasjon.	Videreføring av dagens praksis.	Ikke relevant	800 000	800 000	800 000	800 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Sentraliserte avtaleinngåelser	Stab- og støttejenester	6	Vedtak i kommunestyret / gjeldende budsjett/handlingsplan;	La én stilling ha hovedansvaret for å inngå innkjøpsavtaler for hele organisasjonen. Innkjøp er blitt så faglig krevende at det vanskelig kan forsvares når enkelte enheter har 1-3 anskaffelsesprosesser i året, kan starte med 60% stilling.	Vedtatt innkjøpsstrategi, punkt 4.3.5.4.3.5. Vurdere å sentralisere organisasjonens innkjøp for å hjerne kompetansen og øke effektiviteten med den hensikt at anskaffelser skal gjennomføres raskere, enklere og digitalt.	Avtaleinngåelse kan fortsatt være delegert på enhetsnivå. Dette har samtlige enhetsledere meddelt at de ikke ønsker (februar 2022).	Ingen	480 000	480 000	480 000	480 000	240 000	240 000	240 000	240 000	-	Liten	0	Liten
SOC/Incident Response Team	Stab- og støttejenester	7	IKT-strategi;	Sikker Oppdal kommune rask og kompetent hjelp til å gjenopprette data etter dataangrep. Systemet analyserer datatrafikk for å sikre at vi ikke har trafikk som kan påføre oss skade. Vi har ikke dette fra før og erfaring fra andre virksomheter tilsier at vi trenger denne overvåkingen.	1. Reduserer nedetid og tap av data i kommunens digitale systemer 2. Sikrer forsvarlig og stabil drift av kommunale tjenester	Flere tilbydere av samme løsning	Kan påvirkes gjennom transport.	1 093 000	1 093 000	1 093 000	1 093 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Forbedringsrådgiver	Stab- og støttejenester	8	Kommuneplanens samfunnsdel; Digitaliseringsstrategi;	For å styrke satsningen på forbedring av arbeidsprosesser generelt, og med digital støtte spesielt, kan andre kommuner vise til god effekt av å opprette en dedikert ressurs til dette. Resursen vil fungere som lederstøtte på kvalitetsområdet, ha ansvar for å koordinere og utvikle innføring av hele organisasjonen og skal bidra til forbedring av arbeidsprosesser og på tvers av enhetene. Forbedringsrådgiveren skal være fagsystemansvarlig for interkontrollsystemet, ha god kjennskap til kommunens fagsystemer og digitale fellesløsninger i KS Fiks og god organisasjons- og systemforståelse. Organisatorisk bør denne ressursen være tett knyttet til tjenestene digital samhandling og personal.	Tiltaket vil bidra til måloppnåelse på alle fire satsingsområdene i digitaliseringsstrategien. Styrket digital kompetanse, digital selvbetjening, digital tjenesteproduksjon og åpenhet og medvirkning. I tillegg vil tiltaket bidra til å styrke kvalitetsarbeidet, innovasjonskulturen og satsningen på resultatledelse i kommunen.	Behovet for en slik ressurs kan løses ved omprioritering innenfor gjeldende budsjettramme, og endring av kompetansetrak av en de eksisterende stillingene innenfor tjenesteområdet.	Tiltaket vil primært bidra til bedre styringssystemer og digitalisering av arbeidsprosesser, som i neste omgang kan bidra til å redusere påvirkningen på klima og energiforbruket, for eksempel ved redusert forbruk av kontormateriell og strøm.	750 000	750 000	750 000	750 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Bærekraftig hytteutvikling	Stab- og støttejenester	9	Vedtak i kommunestyret 76/21; Kommuneplanens samfunnsdel; Kommuneplanens arealdel; Strategisk næringsplan	Samarbeidsprosjekt mellom Oppdal kommune, TrønderEnergi AS og Nasjonalparken Næringshage AS om realisering av bærekraftig hytteutvikling, tidligere kalt Grønn fjellhageby. Kommunens deltakelse i prosjektet skal baseres på forskning og utvikling og ikke involvering i selskap med kommersiell mot. Nasjonalparken Næringshage AS skal ha en rolle som koordinator av videre konseptutvikling i prosjektet på vegne av Oppdal kommune. Kommunestyret godkjenner en økonomisk ramme for samarbeidsprosjektet på 2,0 mill. kr. Oppdal kommunes kostnader finansieres ved bruk av generert disposisjonsfond og innarbeides i handlingsplan og årsbudsjett.	Tiltaket vil bidra til økt forutsigbarhet og bedre administrativ styring av kommunens kostnader knyttet til deltakelse i FOU-prosjekter.	Tiltaket har som hovedmål å bidra til redusert påvirkning på klima og energiforbruk knyttet til hytteutvikling.	500 000	500 000	500 000	500 000	-	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Forskning, utvikling og innovasjon	Stab- og støttejenester	10	Vedtak i kommunestyret; NTNU-avtalen	Etablering av årlig porteføljebudsjett for å dekke kommunens egenandel for deltakelse i FOU-prosjekter. Kommunedirektørens ledergruppe er ansvarlig for forvaltning av budsjettet i tråd med gjeldende planer, strategier og avtaler.	Tiltaket vil bidra til økt forutsigbarhet og bedre administrativ styring av kommunens kostnader knyttet til deltakelse i FOU-prosjekter.	Videreføring av dagens praksis, med løpende avklaring av finansiering for hvert enkelt prosjekt.	Ingen	300 000	300 000	300 000	300 000	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Ingenierstilling ved avdeling bygg	Tekniske tjenester - umuttatt selvkost	1		Avdeling bygg har manglende ingeniørkompetanse og kapasitet innen avdelingene. Krav til tilfredstillende interkontrollsystem innefor byggeforvaltning gir avdelingene stadig nye utfordringer. Utvikling og akurhold av interkontrollsystemet iK-bygg og Compla har stadig mer tid. Utvidet kapasitet vil være nødvendig for å unngå å komme i brudd med lover og forskrifter. Det vises til foretaksrevisjon utført av revisor etter bestilling fra Oppdal kommunes samlet bygningsareal for boliger, skole, barnehager, sykehjem, bygninger for omsorg, idrettshall og andre bygg utgår til sammen 40 469 m ² (formålbygg og andrebygg 36020 m ² , boliger 13 449 m ²). Året 2020 brukte kommunen kr. 84,-/m ² til vedlikehold av bygningene i sinit (Kostrat). NKF – Norsk kommunalteknisk forening mener at byggeter bør bruke mellom kr. 150-200,- /m ² til vanlig driftsvedlikehold for å kunne opprettholde tilstanden på et bygg. Med et forsiktig anslag betyr det at vedlikeholdsposten for kommunen bygg bør økes med kr.50,-/m ² – det vil si kr. 2.473.450,-. Hvis vi øker til 150,-/m ² målte økningen være kr. 3.809.113,-. Samlet økning av driftsramme vedlikehold kommunale bygninger kr. 2,5 mill.	Økt satsing på videreutvikling og øjorhold av IK-bygg antas og gi en fremtidig gevinst i form av bedre oversikt og grunnlag for gode beslutninger i fremtiden. Et vedligeholdende interkontrollsystem krever kontinuerlig oppfølging for å	Det jobbes med endringsstrategi for kommunale bygg. Her legges det opp til målstyring etter tilsandsvurderinger og nøkkeltal.	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	-	-	-	-	-	-	Liten	0	Liten
Nytt lager Sivilforsvaret	Tekniske tjenester - umuttatt selvkost			Forskrift for siviltberedskap pålegger kommunen å bidra med lønnsmidler til materialforvalter 180 timer/ år (10% stilling) i tillegg til forbruksmateriell kr. 50.000,- /år.															
Bidrag til drift av toalettanlegg ved tidtakerbu	Tekniske tjenester - umuttatt selvkost			Oppdal idrettslag bygger ny tidtakerbu med blå toalettløsning for den aktiviteten som er knyttet til sentralbaneanlegget.															
Bedre standard på vedlikehold av gov. jf. tiltak 15 i vedtatt klima- og energiplan	Tekniske tjenester - umuttatt selvkost		Klima- og energiplan	Kommunestyret ønsker å legge til rette for økt trykling -Oppdal kommune har høy kvalitet på vedlikehold og drift av gang- og sykkelvegnettet både sommer og vinters. For å imøtekomme kystret bes det om kr 300.000 for å bedre sommer- vintervedlikeholdet av kommunens GSV.															
Børstfyll av leasemtekker ved utflytting fra eksisterende brannstasjon	Tekniske tjenester - umuttatt selvkost			Ny brannstasjon ferdig til årsskifte 2023/2024															

Navn på tiltaket	Enhet	Prioritet	Forankring	Kort beskrivelse av tiltaket	På hvilken måte vil tiltaket bidra til å oppnå mål i plan og/eller innfri krav i sentral føring?	Kort beskrivelse av alternative løsningsmuligheter	Kort beskrivelse av tiltakets påvirkning på klima og energi	Driftsutgift 2023 (eks. mva.)	Driftsutgift 2024 (eks. mva.)	Driftsutgift 2025 (eks. mva.)	Driftsutgift 2026 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2023 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2024 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2025 (eks. mva.)	Driftsinntekt 2026 (eks. mva.)	Beregnet årlig klimabelastet CO2-utslipp	Skjønnsmessig vurdering av årlig klimabelastet CO2-utslipp	Beregnet årlig effekt på energiforbruk i GWh	Skjønnsmessig vurdering av årlig effekt på energiforbruk			
Overtakelse av 0,6 km veg Bjørkmoftata	Tekniske tjenester - unntatt selvkost		Plan- og bygningslov §18-1 femte ledd.	Kommunen har overtatt 0,6 km veg i Bjørkmoftata. Dette krever 60.000 kr i økte driftsutgifter. Dette må kompenseres.				60 000	60 000	60 000	60 000											
Parkeringsløsning sentrum, forprosjektering K-sak 2019/41	Tekniske tjenester - unntatt selvkost		K-sak 2019/41	Den 4.4.2019 i K-sak 2019/41 ble det vedtatt at det søkes prioritert kr. 250.000,- inkl. mva. slik at rådmannen kan gjennomføre en forprosjektfase som avklarer omfanget og forhandle om avtaler med private grunneiere om en mulig parkeringsordning. Framforhandlende avtaler mellom private grunneiere og Oppdal kommune vedrørende omfang og kostnadsfordeling m.m. legges fram for politisk behandling av kommunestyret før behandlingen av handlingsprogram.				270 000														
Vintervedlikehold	Tekniske tjenester - unntatt selvkost			Sommeren 2021 var det tre brøyteroder som ble utlyst. Etter første gangs utlysning var det ingen entreprenører som innga tilbud. Etter andre gangs utlysning mottok vi to tilbud på to roder og kun ett tilbud på en rode. Alle tilbydere krevde en stor økning på beredskapstillegget. Samlet merkostnaden på beredskapstillegget i sesongen 21/22 ligger på kr 565.000 eks. mva. For neste brøytesesong skal nye roder lyses ut. Vi forventer kostnadsøkninger på disse rodene også.				565 000	800 000	800 000	800 000											
Etterslep grøftrensk	Tekniske tjenester - unntatt selvkost			Å opprettholde grøfter langs veg fører til at vannet ledes vekk. Når vann er vekk fra vegkropp vil vegens levetid bli eldre uten å sette inn andre større tiltak. Vi har etterslep på grøfter. Dersom vi kan bruke 100.000 kr årlig fem år vil mye være gjort.				100 000	100 000	100 000	100 000											
60 % stillingsutvidelse - Avdelingsleder Tekniske tjenester	Tekniske tjenester - V&R selvkost	1		Enheten for tekniske tjenester har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av alle kommunens sølbakkeanlegg og anlegg (egne renselanlegg). Det vil si avløpsanlegg ved Oppdal kommune og som inngår i kommunens byggrunnlag for avløpssektoren. I en grundig gjennomgang av alle arbeidsoppgaver, knyttet til ledelse og styring av fagområde avløp inkl. avløpsrensing, viser det seg at ressursen avsatt til forvaltning og styring av denne virksomhet er betydelig undervurdert. Gjennomgangen viser at nødvendige oppgaver ikke løses eller blir ikke gjennomført som forventet, og kan medføre at vi kommer i brudd med lov og forskrift. Gjennomgangen avdekker at det er behov for videre analyse av arbeidsoppgavene slik at oppgavene kan løses innenfor ressurs avsatt til dette. I første omgang bør vi om utvide med 60% stilling fra og med 2023. Vurderinger av endelig ressursbehov bør avventes til ny enhetsleder har fått vurdering forholdet. Videre bør det avsettes ressursen inn mot inndekning og etterlevelse av krav gitt i lov om offentlige anskaffelser. Lederoppgaver og videre utvikling av fagområdet vil kreve et betydelig økt fokus med hensyn til forvaltning/ansatte ny ytterligere krav, knyttet til sektorens rolle i klima og energi spørsmål. Serlig for eksisterende renselanlegg Oppdal sentrum, må det forventes store endringer med hensyn til anleggets alder og teknologi, som vil kreve betydelig arbeid for å få frem grunnlag for viktige strategiske beslutninger.	Forurensningsloven regulerer utslipp til naturen og alle utslipp fra samfunnet skal godkjennes etter søknad. For alle utslippstillatelser stilles det vilkår knyttet til renselanleggets kapasitet. Villkårene for pålipp til Driva fra renselanlegg Oppdal sentrum, er strenge. I villkårene kreves det at virksomheten dokumenterer sin drift og at det skjer innenfor de vilkår som er gitt for tillatelsen. Statsforvalteren har gjennomført flere tilsyn på kommunens anlegg, hvor det er avdekket gjentatte brudd på villkårene, uten at dette er rettet grunnnet manglende kapasitet til å utvikle internkontrollsystemet, slik at disse avvik kan lukkes på en tilfredsstillende måte. Lov om offentlig anskaffelser regulerer alle kommunens innkjøp. Utarbeidelse av gode tilbudgrunnlag kreve fagkompetanse og kapasitet for å kunne gjennomføre anskaffelsene i tråd med gjeldende bestemmelser. Her mangler enheten tilstrekkelig kapasitet for å gjennomføre disse tilfredsstillende. Internkontrollsystemet krever videre at virksomheten generelt har system for dokumentasjon av sitt arbeid, og innenfor HMS-arbeid knyttet til helsepåkynninger fra virksomheten til våre ansatte. Det er godt kjent at virksomheten avløpsrensing har betydelig risikoårder knyttet til håndtering av avløpsvann og tilhørende avløpsbehandling. Her gjenstår betydelig arbeid med videreutvikling av et helhetlig system for ivaretaelse HMS-arbeidet.	Statsforvalteren gjennomførte 21.10.2021 tilsyn med kommunens avløpssektor for Oppdal sentrum med tilhørende renselanlegg. Tilsynet oppsummerer med at Oppdal kommune ikke har overholdt renseskra, ikke utarbeidet en miljørisikovurdering for kommunens samlede avløpsystem, og anmerket at Oppdal kommune har mangelfulle skriftlige rutiner/prosedyrer på avløpsområdet. Avvikene og anmerkningene må løses med en forsterking av kompetanse og kapasitet innenfor sektoren. Manglende løsning vil kunne medføre risiko for dagmukt og annen forføyning. Tilsvarende tilsyn gjennomført av samme instans 24.10.2014, påviste tilsvarende avvik, noe som ytterligere forsterker behovet for økt satsning på avløpssektoren. Manglende oppfølging av renseskra kan i verste fall medføre begrensninger i videre pålipp til renselanlegget inntil kravene er etterkommet. Dette kan medføre begrensninger i videre utbygging (pålipp) fra nye boliger og næringsutvikling. Etablering og drift av tilfredsstillende internkontrollsystem for avløpssektoren, vil være krevende og det vil være nødvendig med en forsterking av kompetanse og kapasitet, hvis skal unngå å komme i brudd med vilkår for utslippstillatelse og en forsvarlig drift av hele sektoren.	Resipienten for avløpsområde Oppdal sentrum, Drivalen, Midtbygda og Lønset er vassdraget Driva. Driva har særlig fokus i Vann-område (jfr. internasjonal vannområdestavelte) som løsksefrende og det følges opp med strenge krav til pålipp til vassdraget. Miljø-, klima- og energispørsmål står høgt på dagsorden, og det er grunn til å tro at fokuset vil øke også for Driva-vassdraget. Effert for tekniske tjenester, som ansvarlig for avløpssektoren finner det nødvendig å løse om forsterket ressurs på sektoren for å møte de utfordringer som er klarlagt.	331 000	331 000	331 000	331 000	331 000	331 000	331 000	331 000	331 000	331 000					
50 % stillingsutvidelse driftsoperatør	Tekniske tjenester - V&R selvkost	2		I det ansvarsområde avfall ble trukket ut fra kommunens virksomhet og overført til Remid KS, mistet ansvarsområdet vann og avløp betydelige synergi. Negativ synergi ble utført med at 3-4 ansatte gikk over til Remid KS, og ut av felles team for drift av avløpsrensanlegg. Disse var samlokalisert og jobbet tidligere innenfor begge ansvarsområder. Hver av disse ansatte hadde tilstrekkelig kompetanse til å alene kunne drifte renselanlegg. Etter omleggingen har kun en ansatt tilstrekkelig kompetanse til å kunne drifte anlegget over tid. Med dette er vi blitt sårbare ved ferieavvikling og tilfeller med sykefravær. En annen synergi som ikke ble synliggjort var at alle driftsoperatører på ansvarsområdene vei, vann, avløp og avfall kunne settes inn på tvers av ansvarsområdene, i sesonger og perioder av året, hvor det var spesielle hendelser eller oppgaver skulle måtte løses. Grundig gjennomgang/kartlegging av alle arbeidsoppgaver og kompetansebehov knyttet til renselanlegg er nødvendig og vil bli igangsatt. Rekrutering av dyktig personell til denne type jobb vil være vanskelig om vi ikke kan tilby 100% stillingsstørrelser.	Sikker, konstant og pålitelig drift av renselanleggene er helt nødvendig for å ikke komme i brudd med villkårene i utslippstillatelsene.	Enheten har igangsatt gjennomgang av alle arbeidsoppgaver knyttet til drift av renselanleggene for å kunne finne ut tidsforbruk som sikrer rasjonelt drift.	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000							